

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

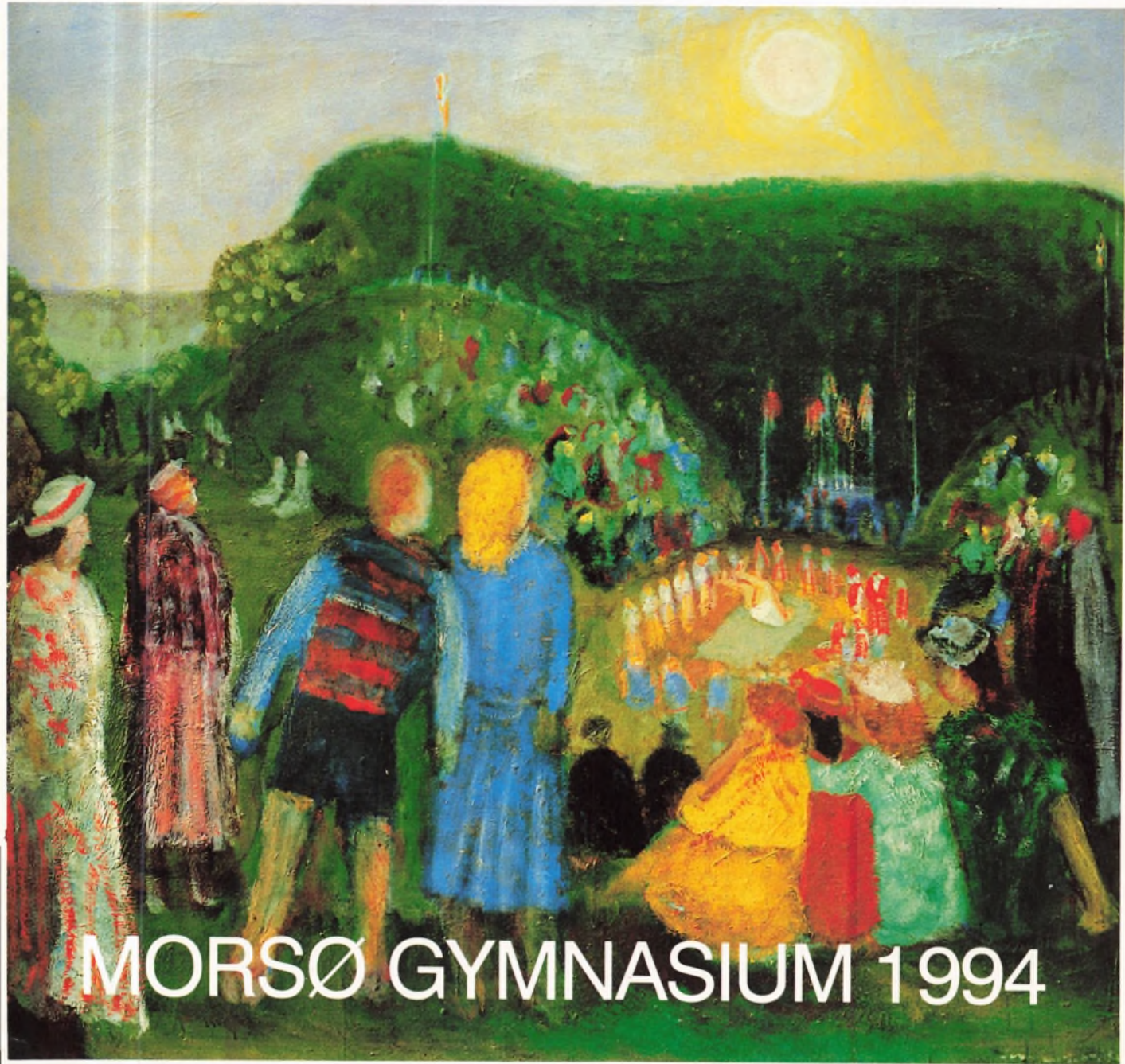
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

MORSØ GYMNASIUM 1994

Praktiske oplysninger:

Morsø Gymnasium, Limfjordsvej 95, 7900 Nykøbing Mors, tlf. 97 72 22 88, telefax 97 72 10 47.

Lærerværelsets telefon: 97 72 28 29.

Rektor:	<i>Lars Scheibel. Træffes i skoletiden, bedst efter aftale</i>
Administrativ inspektorer:	<i>Kurt Sonne Thomsen og Kaj Nysted</i>
Boginspektorer:	<i>Helle-Vibeke Jacobsen og Poul Erik Jacobsen</i>
AV-inspektør:	<i>Jørgen Bach Christensen</i>
Bibliotekar:	<i>Per Mikkelsen</i>
Skemalægger:	<i>Christian Madsen</i>
Datavejlere:	<i>Asger Kristiansen og Per Mikkelsen</i>
Studievejledere:	<i>Lene Bolko, Lauge Larsen og Bente Noe</i>
Sekretærer:	<i>Kirsten Spanggaard, Elisabeth Pilgaard og Charlotte Christensen</i>
Formand for Pædagogisk Råd:	<i>Bent Lykke Jensen</i>
Tillidsrepræsentant:	<i>Claus Pindstrup</i>
Pedel:	<i>Hans Nielsen, privat tlf. 97 72 33 65</i>
Pedelmedhjælper:	<i>Kurt Pedersen, privat tlf. 97 74 18 32</i>
Pedelmedhjælper:	<i>Egon Bylov Grothe</i>

Årsskriftsudvalg:

Rikke Aggerholm, 3.a, Mette Ladegaard Thøgersen, 3.x, Børge Jensen, Martin Horsted, Lisbeth Østergaard og Kaj Nysted.

Udvalget afsluttede sit arbejde den 25. april 1994.

Forside: Et af skolens Jens Søndergaard malerier. Fotograferet af Ole Geerthsen.

Grafisk Produktion: Morsø Folkeblad

Morsø Gymnasium

1994

INDHOLD

Skoleåret 1993-94	2-3	Skolens personale	16-20
Råd og udvalg	4-8	Ekskursioner og studierejser	21-29
Oldtidskundskab	8-10	Insektliv	29-32
Naturfag	10-11	Årets aktiviteter	33-37
Edb	12-14	3.g 1993-94	38-40
Grøn linje	15		

Skoleåret 1993-94

Det er og bliver en speciel opgave midt i marts måned at skrive om hele skoleåret. Meget af året mangler jo endnu. I år drejer det sig f.eks. om opførelsen af »Insektliv«, en musical, hvor en af vore elever har komponeret musikken, en lærer har skrevet teksterne til sangene, og andre lærere har bearbejdet det oprindelige teaterstykke. Mange, mange timer er øvet, et utal af møder er holdt forinden, og inden generalprøven vil over 100 medvirkende elever, lærere og forældre bogstavelig talt arbejde som myrer for at få »Insektliv« på benene. Man imponeres over et så stort engagement fra så mange mennesker.

Til translokationen i år bliver et af højdepunkterne overrækkelse af »Det Grønne Bevis« til eleverne på »Den Grønne Linie«. Vi er særdeles glade for vort velfungerende samarbejde med Morsø Landbrugsskole og de elever, som vælger den specielle linie, er meget begejstrede for ugerne/timerne på Landbrugsskolen.

Med hensyn til eleverne vil jeg gerne give dem en stor buket roser for den måde, hvorpå de har tacklet en række sager på skolen i løbet af året. Roserne gælder specielt et velfungerende elevråd og elevforeningen PRYT, ja, det lykkedes endda sidstnævnte at få sat så meget skik på arbejdet, at der blev penge i kassen igen bl.a. takket været nogle gode fester - heraf én meget vellykket med Handelsgymnasiet - og nogle meget hyggelige »fredags-caféer«.

At der er energi i såvel elever som lærere kom meget tydeligt frem i november måned. To store begivenheder løb af stablen, og begge krævede en ganske stor arbejdsindsats af alle elever og alle skolens ansatte. Den 19. november afholdt vi skolefest, fordi »Forårsfesten« var blevet så stor en succes, at næsten alle var enige om at holde en fest, hvor elever, lærere,

Christina Petersen, 2.b.

tidligere elever og forældre i skøn samdrægtighed kunne være sammen under andre og mere uformelle former end i dagligdagen.

Godt 600 mennesker deltog i denne festlige aften med spisning i hallen arrangeret af de enkelte klasser. Der var festlig optræden under middagen, hvorefter vi alle midt på aftenen fortsatte festen på selve skolen. Der var en pianobar, en hjemstavn med et jazz-orkester, og på den store scene i kantinen optrådte et stort vespillende soul-funk-rock orkester. Vi er mange, der allerede glæder os til årsfesten fredag den 11. november 1994.

Den anden begivenhed i november i dette skoleår var skolens pædagogiske dage, som jeg skal omtale til sidst. Forhistorien var denne, at jeg var blevet bedt om at komme med et oplæg vedr. Morsø Gymnasiums målsætninger til bestyrelsen i januar 1993. Efter dette oplæg og efter drøftelser såvel i bestyrelsen som i pædagogisk råd blev det besluttet, at vi - lærerne og bestyrelsen - ville bruge to dage til at arbejde med: *Interne forhold på skolen, som skal fungere bedre for at styrke os udadtil.*

Som model benyttede vi fremtidsværkstedsmodellen, som giver mulighed for på en fin måde at komme af med kritikken og få afklaret, hvordan ens ønsker og drømme kan føres ud i livet.

Det blev to konstruktive dage på Blåkærgård med to dygtige værkførere i spidsen. En række skibe er senere sat i søen, og flere er på vej.

Hvad eleverne angik i disse to dage - en fredag/lørdag - blev der takket være en meget fin indsats af eleverne udarbejdet et imponerende program til om fredagen. Forinden havde eleverne lavet et spørgeskema vedr. en

række af skolens forhold, som alle elever besvarede. Ud fra resultaterne blev der formuleret arbejdsspørgsmål, som klasserne besvarede om fredagen. Elevrådet sammenskrev besvarelserne, og disse indgår nu i skolens videre arbejde.

Det er mit håb, at kan vi lave et ligeså spændende program om et par år, ja, da bør vi gøre forsøget igen.

Lars Scheibel

Ditte Nielsen, 3.cz.

Elevråd

Elevrådet er, som navnet antyder, det råd eller udvalg, hvori eleverne har mulighed for at få indflydelse. Det har først og fremmest til opgave at forbedre kommunikationen mellem elever, lærere og rektor.

Alle klasser vælger i begyndelsen af skoleåret repræsentanter til elevrådet. På første møde vælges formand, næstformand, kasserer, sekretær samt vigtigst af alt repræsentanter til alle de udvalg, hvor der sidder elever fx fællesudvalget, økonomiudvalget, bestyrelsen og strukturudvalget.

Hvad har elevrådet så udrettet i år? Jeg ved, at mange synes, det ikke er meget. Det skyldes, at langt det meste arbejde foregår i udvalg med elevrepræsentation. Her har eleverne efter min mening en stor, men måske nogle gange »usynlig« indflydelse. En af årets »store« sager har været en spørgeskemaundersøgelse. I den blev eleverne spurgt om »alt« lige fra store spørgsmål, som fx om gymnasiet var med til at fremme elevernes tolerance, og til mere håndgribelige spørgsmål, som fx om mængden af fritidsaktiviteter var tilfredsstillende.

Efter et kæmpe optællingsarbejde viste undersøgelsen (heldigvis!!), at eleverne generelt trivedes her på skolen, og havde det godt både med kammerater og lærere. Under nogle spørgsmål kunne man dog spore en generel utilfredshed fx under spørgsmål vedr. tværfaglig undervisning, mængden af fritidsaktivi-

teter og opsamling af fællestimer. Det er, som man sikkert kan forestille sig, umuligt i en spørgeskemaundersøgelse at bede om konkrete forslag til forbedringer, da man så sikkert ville få 117 forslag til løsning af samme problem. Dette problem fik elevrådet dog løst, da lærerne i weekenden 5.-6. november skulle på kursus for at diskutere skolens målsætning, og fredag d. 5. nov. således ville blive lærerfri dag. Dagen blev en stor succes: fremmødet var stort og formiddagen blev brugt til at spise rundstykker og diskutere de problemer, der var. Diskussionen var meget frugtbar, og der fremkom forslag til løsning af problemer både i de enkelte klasser og på skolen som helhed. Efter denne gang hjerne-gymnastik gik turen om eftermiddagen til biografen, hvor skolen i dagens anledning havde lejet en forestilling af filmen »Jurassic Park«.

Noget af det, vi i elevrådet gennem det sidste år har måtte sande, er, at det er svært på de enkelte skoler at ændre noget radikalt. Dette tror jeg skyldes, at gymnasiet i modsætning til andre ungdomsuddannelser er meget regelstyret fra politisk side, fordi »gennemsnitspolitikeren« som regel selv er gymnasieuddannet og derfor interesserer sig meget herfor. For at kompensere for dette har vi i år i elevrådet modsat tidligere valgt at satse lidt mere på de landsdækkende elevrådsorganisationer Gymnasieelevernes Landsorganisation og Dansk Gymnasieelevers Sammenslutning (GLO & DGS) samt Viborgs Amts Fælleselevråd. Som led i dette valgte vi at investere i en delegeret til DGS's nyligt overståede landsmøde. En investering som viste sig meget udbytterig, da vores delegerede Sune Andersen fra 1.z kom hjem med en masse inspiration og mere konkret viden om disse organisationers arbejde. *Stine Isaksen, 2.y*

Råd og udvalg

Bestyrelsen

De fleste steder i verden er *undervisning* det samme som *information*. Den opfattelse bygger på det grundsyn, at undervisningens mening er, at de uddannede og vidende meddeler sig til de uvidende.

Hvis det vigtigste element i undervisning var information, så var det enkelt nok at holde skole. Den løbende debat om skole og undervisning viser imidlertid noget andet. Det er ikke så enkelt. Eller rettere sagt: skole og undervisning er *ikke en mekanisk størrelse*, som blot kan beskrives med ordet information. Undervisning er noget *dynamisk* - d.v.s. noget, der hviler på et menneskesyn.

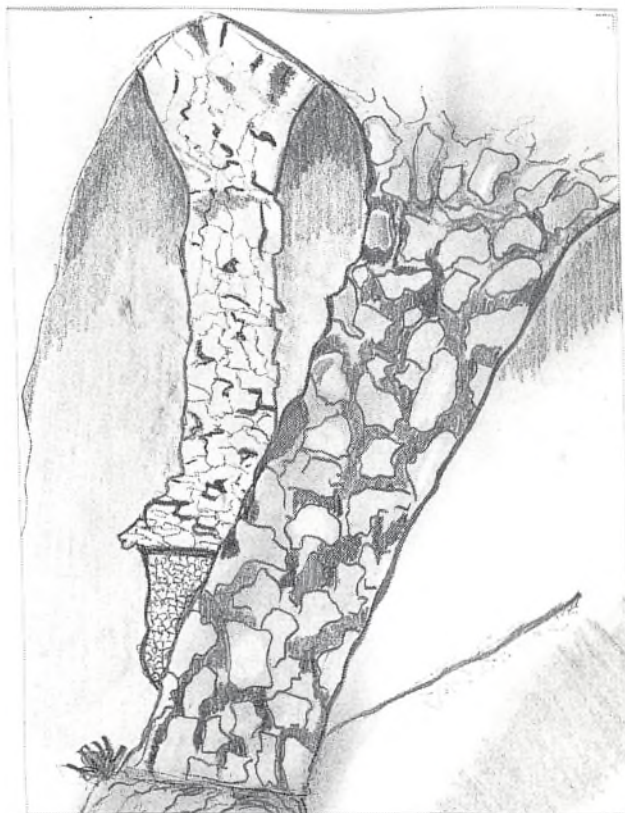
I overensstemmelse hermed vil vi i Danmark ikke nøjes med, at skolen skal drive informationsvirksomhed - den skal også *oplive og oplyse*. Sker det ikke, bliver skolen en flaskecentral, hvor eleverne er at betragte som tomme flasker, som efterhånden fyldes op for til slut at få slået en prop i. Forudsætningen for at kunne oplyse er, at vi er eller bliver oplivet, d.v.s., at vi mærker, at livet kommer os ved. Så får vi lyst til at trække det frem i lyset, som før var i det dunkle. Så kommer vi til at forstå. Der går et lys op for os, og så kan vi gå hjem fra skole - ikke blot informerede - men *klogere*, end vi kom.

Det er ikke en selvfølge, hvad det gode gymnasium er. Ganske vist har vi både lov og bekendtgørelse til at definere og afgrænse fa-

genes indhold og omfang. Men dermed er alt ikke sagt.

Der sker løbende større og mindre justeringer, og for få år siden fik vi en større reform, der indførte valgfagene i gymnasiet, så eleverne fik langt større valgfrihed end tidligere. Det skete på baggrund af en debat om, hvad det gode gymnasium er.

Den debat fortsætter naturligvis, og for tiden er kerneordene i debatten *målsætning og kvalitet* - ikke særlig opfindsomt måske, for de ord må altid være centrale i debatten om gymnasiet. Det nye er, at der i »tiden« er en ten-

Guelparken, Barcelona. Hanne Berg, 3.a., 1993.

dens til at ønske forkromede målformuleringer og firkantede kvalitetsdefinitioner - også i skolen.

Men det er en farlig tendens, for definitioner kan kun beskrive en del af den levende helhed, som gymnasiet er. Definitioner kan umuligt fange alt det, der sker og det, vi gerne vil. Her - som i andre vigtige sager - spiller alt det udtalte, alt det mellem linjerne, men som alligevel er der, måske den største rolle.

Debatten om målsætning og kvalitet skal *altid* føres, så vi skal ikke ønske, at den slutter med et resultat, der kan skrives over hoveddøren.

Ovenstående er en kommentar til, at bestyrelsen i det forløbne år ganske grundigt har drøftet spørgsmålet om målsætning på gymnasieområdet. Skulle Morsø Gymnasium forsøge at formulere sin målsætning og så arbejde hen imod dens opfyldelse?

Resultatet af drøftelserne var en afvisning af en egentlig målformulering, fordi det vil indsnævre mere end det vil tydeliggøre (jvf. ovenstående). Bestyrelsen ønsker langt hellere at støtte alt, hvad der i det daglige kan gøre Morsø Gymnasium endnu bedre fagligt og socialt for både elever og lærere.

I det forløbne år har vi fået svar fra undervisningsministeren på vores brev, der kritiserede de nye adgangskrav til de videregående uddannelser. Ministeren delte ikke vores frygt for, at sproglige studenter med de nye regler ville få begrænset deres videreuddannelsesmuligheder. Vi må nu følge, hvordan det går, når de nye regler tages i brug.

Fra næste skoleårs begyndelse er elevernes betaling af kopifgift bortfaldet. Det er der grund til at glæde sig over, for gymnasieelever har udgifter nok. På et punkt tynger udgiftsbyrden dog meget forskelligt; udgiften til

transport. De, der kan gå eller cykle, har ingen udgifter, de, der har lang bustransport, har store udgifter - også selv om der er indregnet et amtstilskud i prisen for årskortet.

Med henvisning til, at det er økonomisk diskriminerende at bo langt fra gymnasiet, har bestyrelsen henvendt sig til »Undervisnings- og Kulturudvalget« i Viborg Amt med opfordring til at skaffe penge til bedre transportstøtte. Vi har fået det svar, at der ikke i det nuværende budget er penge til det, men på grund af sagens principielle karakter (det er et problem, som er fælles for alle amter med store afstande), vil Viborg Amt tage sagen med til det kommende formandsmøde i Amtsrådsforeningen. Så får vi se, om der kan skabes lige vilkår på det punkt.

Som følge af kommunalvalget i efteråret er der sket udskiftning på de to bestyrelsespladser, som hhv. Viborg Amtskommune og Morsø og Sallingsund kommuner besætter. Bestyrelsens sammensætning er nu følgende:

- Amtsrådsmedlem *Lis Junker Pedersen* (udpeget af Viborg Amtsråd)
- Kommunalbestyrelsesmedlem *Bente Lyndrup* (udpeget af Morsø og Sallingsund Kommuner)
- Skoleinspektør *Lone Carstensen* (de afleverende kommuneskoler)
- Pedel *Hans Nielsen* (valgt af gymnasiets øvrige medarbejdere)
- Gymnasieelev *Louise Raahede* (valgt af eleverne)
- Gymnasieelev *Stine Isaksen* (valgt af eleverne) - næstformand
- Lektor *Bent Lykke Jensen* (valgt af lærerne) - formand for pædagogisk råd
- Lektor *Kjeld Thorsen* (valgt af lærerne)

- Sygeplejerske *Agnete Riisgaard* (valgt af forældrene)
- Elektriker *Jørgen Eriksen* (valgt af forældrene)
- Frimenighedspræst *Erik Overgaard* (valgt af forældrene) - formand
- Rektor *Lars Scheibel*
- Gymnasiets administrative inspektør, adjunkt *Kurt Sonne Thomsen*, er bestyrelsens sekretær.

Erik Overgaard

Fællesudvalget

Fællesudvalget er navnet på det forum, hvor elev- og lærerinteresser koordineres. Elevrådet samt lærerne vælger hver fire repræsentanter til udvalget, hvori der foruden disse otte personer sidder rektor samt en repræsentant fra det teknisk/administrative personale. Møderne, der afholdes ca. hver tredje uge, foregår altid i en hyggelig atmosfære. Der har i hvert fald ikke i år været alvorlige sager, hvor elevernes og lærernes interesser ikke kunne forenes. Sidste skoledag for 3. g'erne, der er blevet behandlet i fællesudvalget, har nok været det punkt, hvor interessenmodsatningerne var størst, men den løsning, der nu er fundet, tilfredsstiller både lærernes ønsker om en »tør dag« og elevernes ønsker om en »våd dag«.

Fællesudvalget har i det forløbne år også haft en central rolle i forbindelse med en skriftlig undersøgelse blandt eleverne, hvor vi bl.a. blev spurgt om vores syn på elevdemokratiet, lærer/elev-forholdet samt undervisningsformen på skolen. Programmet for den

»lærerfri dag« (som den blev kaldt blandt eleverne) var også udarbejdet af fællesudvalget i samarbejde med elevrådet.

I fællesudvalget vedtager man også, hvilke fællestimer der skal afholdes, man bestemmer hvilke studiekredse der må oprettes, man arrangerer juleafslutninger osv. Ofte arbejder man videre på de forskellige ting, der skal planlægges, i elevrådet eller blandt lærerne. Sluttelig kan det nævnes, at et vist pokalskab har haft en central rolle på mange af møderne i fællesudvalget. Det har givet en del problemer, men mindst ligeså meget sjov.

Sine Olesen, 3.y

Pædagogisk råd

Pædagogisk råd er det forum, hvor lærerne har mulighed for at øve indflydelse på skolens forhold.

Rådet består af alle lærerne og rektor, og det har formelt set kun rådgivende funktion. I praksis deltager pædagogisk råd i planlægning og afvikling af en lang række aktiviteter på skolen, i den økonomiske ressourcefordeling samt i pædagogiske arrangementer. En stor del af det forberedende og praktiske arbejde forgår i udvalg nedsat af pædagogisk råd.

I skoleåret 1993/94 har pædagogisk råd i samarbejde med skolens ledelse afholdt et seminar, hvor alle lærere og bestyrelsen gennemgik skolens hverdag kritisk efter den såkaldte fremtidsværkstedsmode. I en senere konstruktiv fase fremkom en række forslag til forbedringer, som i skrivende stund er under realisering. Af forslag, som får betydning for

alle på skolen, hvis de gennemføres, kan nævnes: Hultime (en fælles »fritime« for hele skolen) hvor den ugentlige »kommunikation« og elevunderholdning samt elevrådsarbejdet vil få bedre vilkår. Der vil også i en sådan hultime være tid til, at 1. g-klasserne får tid sammen med en lærer til at drøfte ikke-faglige emner, som dukker op i de første uger, hvor eleverne skal vænne sig til så meget nyt og uvant.

Bent Lykke Jensen

Samarbejde med Nordvestjysk Handelsgymnasium

Efter mange år i samme hus er samarbejdet mellem Gymnasiet og Handelsskolen, nu Nordvestjysk Handelsgymnasium, i år blevet væsentligt udvidet. De to skolars pædagogiske råd har nedsat et fællesudvalg, hvis første resultat var et aftenmøde mellem de to lærerkollegier holdt på Handelsgymnasiet. Der var rundvisning på de to skoler, gennemgang af de to skoleformer og først og fremmest samtale mellem kolleger. Det er hensigten at fortsætte og udbygge samarbejdet, bl.a. mellem fagkolleger. Et andet konkret eksempel på samarbejdet er et kursus på Handelsgymnasiet i tekstbehandling for Gymnasiets sekretærer og lærere.

*Ole Johansen og
Frans Øvre*

Oldtidskundskab

Mange af vore nutidige begreber og institutioner har deres oprindelse i oldtidens Grækenland. Her følger et par eksempler:

Folkestyre er en direkte oversættelse af det græske ord *demokratia*. Om *politik* hører vi dagligt, men ordet er udsprunget af græsk: *polis*, som er betegnelsen for en oldgræsk bystat som Athen. Athen var allerede for 2500 år siden et direkte demokrati, hvor alle mænd med borgerstatus forventedes at møde op på folkeforsamlingen for at deltage i politik.

Gymnasium hænger sammen med *gymnos*, der betyder nøgen. Nøgne var atleterne nemlig - ligesom ved olympiaderne - når de dyrkede atletik ved oldtidens gymnasier, der oprindeligt kun var indrettet til sportsaktiviteter, men hvor der efterhånden også undervistes i åndelige fag.

Undervisningen i oldtidskundskab skal give eleverne et sammenhængende kendskab til oldgræsk kultur, herunder monumenter forstået som arkitektur, skulptur og keramik. Oldtidskulturen, hvor Athen spiller en central rolle, belyses ud fra forskellige vinkler, bl.a. litteratur, historieskrivning, filosofi, religion, samfundsforhold så som kønsroller, sport og det politiske liv. Fagets bestemmelser giver en del valgmuligheder, men Homérs helte digte, et drama og filosofen Platon skal være repræsenteret. Stoffet skal med andre ord sikre, at eleverne tilegner sig de begreber og den baggrund, der gør det muligt for dem at forstå vor

danske og europæiske kultur. På mangfoldige områder har antikken tjent som udgangspunkt og stadig inspiration for eftertiden.

Både komedien og tragedien har rod hos grækerne, og de gamle græske dramaer opføres jævnligt på danske teatre. Gennem tragediernes mytestof, der også har inspireret den moderne psykoanalyse, kommer vi ind på menneskelige grundkonflikter og de store menneskelige følelser i krisesituationer.

I Platons dialoger og »Sokrates' forsvarstale« læser eleverne om, hvorledes Sokrates gik rundt på Athens torv og diskuterede filosofiske emner som det gode, det sande og det retfærdige med sine samtidige. Sokrates' tanker og liv fascinerer stadig og giver anledning til diskussioner i klassen.

I mødet med antikken genkender eleverne almenmenneskelige situationer og problemstillinger, samtidig med at de stilles over for fremmed tankegods, som de skal forholde sig til. Idet vi spørger, hvad det siger os i dag, aftegnes ligheder og forskelle til vor egen kulturbaggrund. I følgende citat fra Homérs Odysseé møder vi f.eks. den tanke, at det - modsat det kristne ideal - er noget positivt at ærgre sine fjender. I det hele taget er modtagelsen af en fremmed i nød en problemstilling, der også er aktuel i Europa i dag. Odysseus er på vej hjem fra Den trojanske Krig og søger for en tid asyl hos eventyrfolket faiákerne. Odysseus har netop mødt kongedatteren Nausikaa og beder om hjælp: »*Vis mig vejen til byen og giv mig en pjalt at slå om mig, blot det klæde, du visst havde med at svøbe din vask i!*

Åh, så give dig guderne alt, hvad dit hjerte sig ønsker - give dig mand og hus, hvor skøn samdrægtighed hersker!

Der er dog intet i verden så glædeligt, intet så

herligt, som når en mand og kvinde, der hjerteligt elsker hinanden, lever tilsammen i hus - til ærgrelse for deres fjender, men deres venner til fryd, og dem selv fortrinligt til ære.« (6. sang, vers 178-85)

For mange klasser går studieturen til Rom. Da etruskerne, og efter dem romerne, var begejstrede for græsk kunst, importerede og efterlignede de græske værker. I Roms muséer har eleverne derfor græske vaser og skulpturer for

Bender: Oltidens Grækenland.

øje. I gadebilledet kan de betragte grækernes indvirkning på romersk arkitektur og videre i renæssancen og barokken.

I europæisk gymnasiesammenhæng er faget oldtidskundskab noget unikt; kun i Danmark er faget obligatorisk for alle elever. Her har det dog eksisteret ganske længe, siden det blev indført i 1903 som erstatning for den megen latin og græsk. Også efter gymnasiereformen i 1988 er faget sikret en plads med tre ugentlige timer i 3.g. Egentlig er der sket en styrkelse af faget i forhold til før, hvor der lå en time i 1.g og to timer i 2.g, idet elevernes større modenhed giver mulighed for at nå mere i dybden med stoffet.

Uffe Jensen

Naturfag

Da jeg for et par år siden under et ophold i Firenze besøgte et lokalt gymnasium, havde jeg lejlighed til at overvære en kemitime i en klasse, der så nogenlunde svarer til en 1.g klassisksproglig. Den time har gjort et uudsletteligt indtryk på mig. Vi har en forventning om, at en kemitime foregår i et kemilokale med kemikalier og apparatur, glas og kolber, men dette lokale var helt uden den slags. Kemilæreren var en lille fiks dame, elegant klædt på, og hendes eneste hjælpemidler var kridt og en lille tavle på ca. 1 m². Denne tavle blev fyldt med kemiske formler og visket ren et antal af gange. Eleverne var forbavsende rolige og samarbejdsvillige, og de kunne faktisk finde ud af at svare på lærerens mange spørgsmål.

De sidste fem minutter var der en elev ved tavlen, og det gik også godt. Det faglige niveau var, så vidt jeg kunne se, noget højere end vores niveau i kemi for matematikere i 1.g. Det var meget imponerende, men jeg kunne ikke lade være med at spekulere på, om disse elever egentlig forstod ret meget af det, og om de syntes, at det havde været en god time.

Her i Danmark har vi i forbindelse med gymnasiereformen benyttet lejligheden til at indføre et nyt fag på sproglig linie, nemlig naturfag, der er tænkt som et dannelsesfag omfattende fagene matematik, fysik og kemi. Med reformen er det skarpe skel mellem matematisk og sproglig linie søgt blødt op, således at matematikere nu kan vælge mere sprog og sproglige tilsvarende kan vælge matematik i et vist omfang. At naturfag er et obligatorisk fag for sproglige, understreger, at vi opfatter gymnasieeleverne uanset linie som hele mennesker, der har behov for at være velorienterede inden for mange forskellige områder, også de teknologiske. Og vores naturfag er noget anderledes end det lidt skræmmende eksempel fra Italien, hvad angår indhold, metode og pædagogik.

At sproglige skal have fysik, kemi og matematik som obligatoriske fag i 1. og 2.g, vil mange nok umiddelbart synes, er lidt mærkeligt. Traditionelt har vi den opfattelse, at sprog er for sproglige og naturvidenskab for matematikere, det ligger vel i sagens natur - eller gør det ikke? I 1992 blev der foretaget en spørgeskemaundersøgelse til vurdering af naturfag. Her kom der besvarelser fra ca. 1000 elever i sproglig 3.g fordelt over hele landet. Af disse mente et stort flertal, at naturfag havde været en positiv oplevelse, og de lærere, der havde undervist de pågældende elever, havde et til-

svarende indtryk. Så vi skal nok revidere vores opfattelse.

Som sagt er naturfag et tværfag. Det er i stort omfang temaorienteret, og det giver en vis valgfrihed mht. indhold og metode, men det er selvfølgelig en forudsætning, at det er fagrelevant, altså omfatter noget fysik, kemi og matematik. Hvis der vælges temaer, der vedrører vores dagligdag, f.eks. »Plast«, »Salt«, »Madkemi« eller »Vaskemidler«, kan emnet gøres jordnært, således at elevernes egne erfaringer direkte kan inddrages. Arbejdet med temaer vil i almindelighed bestå i, at eleverne ved læsning skaffer sig grundlæggende viden om emnet, f.eks. via leksika. Derefter planlæg-

ges eksperimenter til udførelse i laboratorier. De kan være såkaldte demonstrationsforsøg, der direkte viser de pågældende fænomener kvalitativt, men næste fase vil bestå i eksperimenter, hvor der udføres målinger. Denne anden fase kræver kendskab til nogle målemetoder og vigtige grundbegreber, og den giver samtidig fortrolighed med laboratoriearbejdet. Det er i denne fase, vi ser eleverne i hvide kitler eksperimentere, og mange er imponerende dygtige og omhyggelige. Efter målingerne foretages der en matematisk bearbejdelse af resultaterne. Men undervejs har det måske være nødvendigt at bruge nogen tid på at lære grundbegreberne, og de indhentede erfaringer diskuteres. Kronen på værket vil så endelig være en rapport, der omfatter det hele, og her har eleverne også mulighed for at være kreative, på andre måder. Der er ofte gjort en del ud af lay-out og illustrationer, så det er blevet et smukt og letlæseligt produkt.

Gennem naturfag kan de sproglige få kontakt med tekniske og naturvidenskabelige områder på en måde, de kan begribe, og de har i kraft af, at det er et eksperimentelt fag en variation i skoledagen, en mulighed for lidt anderledes timer og lejlighed til at undersøge fænomenerne selv fremfor at læse om dem.

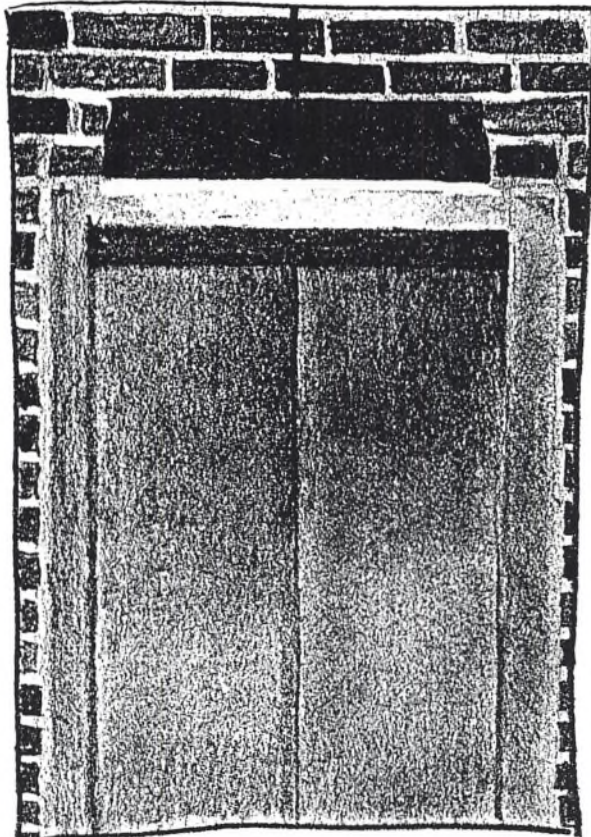
Karin Thomsen

Helle Justesen 1.b. Illustration fra rapport om ascorbinsyre.

Vedr. edb- brugerkursus i WordPerfect

Ifølge bekendtgørelsen skal eleverne i form af et brugerkursus introduceres til mindst to generelle værktøjer i edb. På Morsø Gymnasium er et af værktøjerne tekstbehandlingssystemet

Thomas Pilgaard, 3.y.

WordPerfect. Brugerkurset i WP afvikles for alle 1.g'ere i efterårssemestret.

Som baggrund for undervisningen har fire af skolens lærere, gennem et udviklingsprojekt under Amtscentralen i Viborg Amt, udarbejdet et undervisningsmateriale i WP.

Hovedintentionen har været at give eleverne de redskaber i hænde, som er nødvendige for at kunne aflevere skriftligt arbejde på tekstbehandling (stile, danskopgave i 1.g, historieopgave i 2.g og 3. årsopgaver etc.).

Den gennemgående pædagogiske metode er undervisning via skærm, d.v.s. eleverne får via skærmen besked på de ting, de skal udføre. Ud over en øvediskette, som eleverne får udleveret til ejendom og som de derefter kan bruge til individuelle opgaver, udleveres også en elevmappe med praktiske anvisninger, oversigter over WP-lektioner m.m.

Efter de foreløbige erfaringer, herunder elevernes egen evaluering, kan det konstateres, at undervisningsmaterialet i WP virker efter hensigten. De edb-uerfarne elever har fået de nødvendige grundlæggende færdigheder og de mest edb-erfarne elever har, qua materialets store omfang, kunnet holdes beskæftiget med udvidede funktioner og færdigheder.

*Helle Vibeke Jacobsen og
Poul Erik Jacobsen*

Teknologisamfundet

Den enkle indføring i brug af edb-maskinerne i ungdomsuddannelserne kan være den første introduktion til den udvikling, man sandsynligvis vil komme til at leve med inden så mange år. I tidsskriftet Fremtidsorientering nr. 1 1994 giver den amerikanske fremtidsforsker Andy Hines nogle bud på arbejdslivet i informationssamfundet. Fra denne artikel er udvalgt nedenstående uddrag:

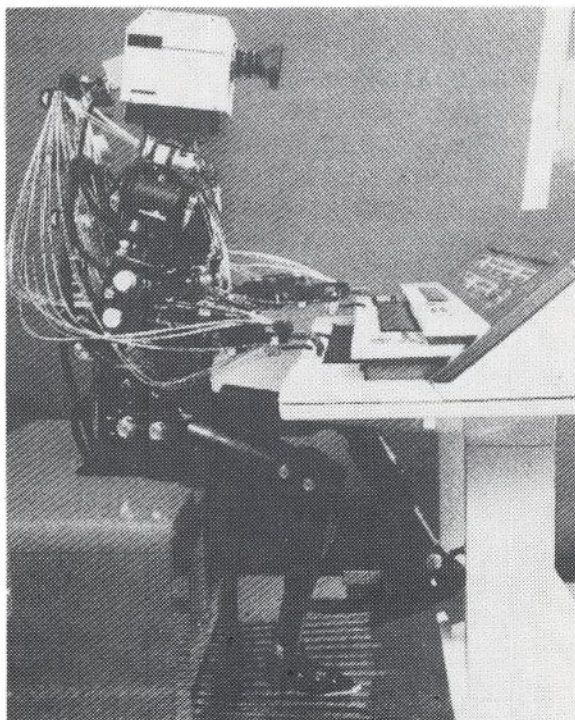
»Landmanden

Harry går over sin visuelle repræsentation af sit landbrug på sin skærm. »Vis mig kortet over jordbunds fugtigheden« er den kommando, han bruger til landbrugsledelsessystemet, som koordinerer sensorer på markerne med computersystemet. Et væld af farver kommer frem på skærmen. »For meget rødt«, observerer han. Rød er den farve, der repræsenterer ildevarslende lav jordbunds fugtighed. Vemodigt husker han sidste års blå kort, der var resultatet af rekordstor nedbør.

Harry aktiverer sin eksportsystemassistent. »Hvad er mine muligheder?« spørger han. Tre valg kommer frem på skærmen:

- A. Før vand væk fra lilla områder (acceptabelt fugtighedsniveau).
- B. Lån eller køb vand fra Johnson, som lånte vand af dig for to år siden.
- C. Køb vand af den offentlige forsyning.

Harry ringer til sin vejrudsigtsservice og beder om de næste måneders vejrudsigt. »Mere tørt vejr«, klager han højt. Han beslutter sig til, at han vil bede Johnson om noget vand og købe resten af den offentlige vandforsyning. Han taster sig ind i det offentliges videotextsystem. Det er en on-line børsservice. Som Harry havde forventet, var priserne steget pga. tørken. Han ømmer sig og byder på det vand, han har brug for. Den elektroniske data-udvekslings-

service fortæller ham prisen og beder om hans godkendelse. Tøvende tilføjer han sin elektroniske underskrift.

Forskeren

Et hold forskere ledet af Lara Radinsky ser ud til at være tæt på et længe ventet gennembrud: demonstrationen af en genetisk fremstillet mikroorganisme, der vil angribe mange af de stoffer, der er gemt væk i depoter verden over. »Teamwork var nøglen«, siger Radinsky. »Vi havde forskere i Indonesien, Mexico, Tyskland og Kina arbejdende på projektet døgnet rundt«.

Først var nogle af forskerne bekymrede over, om den multinationale gruppe ville kunne integrere resultaterne, men der blev fundet en løsning. »Det, der løste det hele, var vores nye computerstøttede samarbejdssoftwareprogram«, siger Radinsky. »Resultater fra hvert gruppe-medlem var med det samme til rådighed for de andre. Derfor mistede vi aldrig perspektivet i projektet som helhed«.

Læreren

Samantha ankommer til Shaker Folkeskole og fortæller begejstret Mr. Wheel, at hun er parat til at gå videre til det næste niveau i sit geografiprogram. Wheel smiler og får prøven op på Samanths skærm. Han er meget overrasket over, hvor ivrige eleverne er mht. indlæring, siden de nye computerhjulpede undervisningsprogrammer er kommet.

Wheel har skræddersyet programmet for at kunne give sine elever forskellige grader af undervisning. Samantha gør prøven færdig på under en time. Imens kan Wheel sidde med Juan i en halv time og hjælpe ham med hans matematikprogram.

Wheel ser, at Samantha har kaldt skærmen

med lande frem seks gange og kun skærmen med billeder en gang. Han siger, at hun godt kan gå videre til næste niveau, og råder hende til at gøre sig klar til fysiktimen, hvor en lokal videnskabsmand vil give eleverne en rundvisning i laboratoriet via videokonference.«

Bag de udformede fremtidsmuligheder ligger hos forfatteren en positiv holdning til informationssamfundet. Man kan håbe, at den teknologi, vi for øjeblikket ser brede sig, får en gunstig virkning på samfundenes udvikling, og at mennesket kan følge med i de hurtige forandringer, der vil foregå. Desværre kan vi ikke være sikre på, at teknologisk vækst er lig med sociale *forbedringer*:

Det er vigtigt, at vi i undervisningssektoren diskuterer fremtidsperspektiverne i tilknytning til teknologiens spredning. Vi må i forbindelse med undervisningen diskutere følger af informationsteknologiens fremmarch og ikke nøjes med at se på, hvorledes man får en computer til at fungere.

Kaj Nysted

Grøn Linie

Fredag den 25. februar 1994 afsluttede det første hold Grøn Linie-elever undervisningen på Morsø Landbrugsskole. Vi har fået den samme undervisning, som de almindelige modul 1 elever får. D.v.s., at vi nu kan blive ansat som medhjælper på en gård. Undervisningen foregik hver anden fredag eftermiddag og på fem internatkurser i løbet af 2.g og 3.g. Vi har haft fag som kemi, kvæg, svin, bogføring, jordbundslære, edb og maskinhal. Det har været meget konkrete ting, vi har lært. Vi har hele tiden kunnet se, hvad vi har kunnet bruge det til. Det er noget andet end det tit meget teoretiske, vi lærer på gymnasiet. Det eneste krav, der er til at gå på Grøn Linie, er, at man har biologi på mellem eller højt niveau. Vi har gang på gang oplevet, at vi har kunnet bruge det, vi lærte på landbrugsskolen i fag på gymnasiet.

I de uger vi boede på landbrugsskolen fik både vi og de almindelige landbrugsskoleelever nedbrudt nogle fordomme. Vi fandt ud af,

Marie Bæk Nielsen, 3.y.

at nok var vi meget forskellige, men vi kunne sagtens have det sjovt sammen alligevel, f.eks. ved boldspil i hallen, almindelig hygge på værelserne eller en tur på Rio.

Spørgsmålet er så, hvad vi kan bruge det til? Først og fremmest har vi fået en viden om »hvor maden kommer fra«, hvordan det er at være landmand, hvilke, til tider mærkværdige regler, der bliver lavet omkring landbruget, og vi har fået en tiltrængt afbrydelse i det tørre, teoretiske gymnasiemiljø. Derudover kommer, at vi ved at vælge Grøn Linie har skrabt nogle »erhvervs erfaringer« til os, som vi vil kunne bruge, når vi skal ud og søge uddannelse. Normalt skal man jo først ud og have noget erfaring når man er færdig med gymnasiet. Vi får begge dele på en gang. Det ser jeg en klar fordel i.

Da vi gik ud gennem porten fredag den 25. var det på en gang glædeligt og sørgeligt. Glædeligt, fordi vi ikke mere skulle have ti skoletimer hver anden fredag, det var slut med at bruge noget af sine ferier på at gå i skole otte timer om dagen, og sidst men ikke mindst havde vi gennemført noget, som andre fra Morsø Gymnasium ikke har gjort før os. Sørgeligt, fordi vi ikke mere skal hygge os til kaffe sammen med læreren, fordi det var slut med alle de gode og morsomme oplevelser, vi havde. Slut med at lave de værste bommerter, som kunne få læreren og de andre elever til at knække sammen af grin, når man prøvede at indstille en såmaskine eller en marksprøjte.

Når vi nu engang skal have udleveret vores eksamensbeviser fra gymnasiet får vi også et fra landbrugsskolen, og vi vil have endnu et bevis på, at vi har lært noget mere, end man normalt gør ved at gå på gymnasiet.

Christina Østrup, 3.y

Skolens personale

HA
Henning Andreasen
Onstedvej 5, Onsted
8355 Solbjerg
Tlf. 86 92 73 80

(Tysk)

JA
Jette Anker-Møller
Bygvænget 2
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 48 56

(Engelsk, dansk)

JB
Jacob Bolko
Rolstrupparken 24
7900 Nykøbing Mors
Tlf 97 72 39 93

(Fysik, matematik,
Datalogi)

LB
Lene Eg Bolko
Rolstrupparken 24
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 39 93

(Fysik, matematik,
naturfag)

JC
Jørgen Bach
Christensen
Elsøvej 161, Frøslev
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 74 41 78

(Historie, idræt)

D
Jens Peter Diget
Bellisvej 10
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 43 89

(Fysik, matematik,
naturfag, datalogi)

MH
Martin Horsted
Soelbergsvej 21
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 35 72

(Engelsk, fransk,
italiensk)

HV
Torsten Hvidt
Strandvænget 6
Sdr. Dråby
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 75 14 93

(Kemi, fysik)

TH
Tove Hylgaard
Tordenhøjsvej 20
Skallerup
7950 Erslev
Tlf. 97 74 11 27

(Biologi, teknikfag)

IH
Inge Marie Høgh
Stenbjergvej 34
Nørhå
7752 Snedsted
Tlf. 97 93 46 91

(Dansk, idræt)

VJ
Helle-Vibeke
Jacobsen
Valmuevej 18
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 18 77

(Fransk, latin)

PJ
Poul Erik Jacobsen
Valmuevej 18
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 18 77

(Fransk, latin)

BL
Bent Lykke Jensen
Bangsgade 12
7900 Nykøbing Mors
Tlf 97 72 06 65

(Samfundsfag,
dansk)

BJ
Børge Jensen
Rugskellet 11
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 07 41

(Historie, tysk)

HJ
Hans O. Jensen
Fårupparken 45
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 41 96

(Samfundsfag,
historie, erhvervs-
økonomi)

UJ
Uffe Jensen
Grønnegade 26¹
7900 Nykøbing Mors
Tlf 97 72 39 47

(Tysk,
oldtidskundskab)

OJ
Ole Johansen
Skolebakken 39
Sundby
7950 Erslev
Tlf. 97 74 63 21

(Historie,
samfundsfag,
religion, italiensk)

MK
Merete Krarup
Skivevej 18, Selde
7870 Roslev
Tlf. 97 59 63 35

(Engelsk, tysk)

LK
Leif H. Kristensen
Dalvænget 6
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 48 62

(Kemi, fysik,
naturfag, teknikfag)

AK
Asger Kristiansen
Kølsenvej 57
8831 Løgstrup
Tlf. 86 64 31 17

(Geografi, idræt,
erhvervsøkonomi)

JL
Jan Juul Larsen
Kornblomstvej 2
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 23 17

(Biologi)

LL
Lauge Larsen
Refshammervej 32
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 48 90

(Samfundsfag,
geografi)

CM
Christian Madsen
Ahornvej 1
Glyngøre
7870 Roslev
Tlf. 97 73 18 26

(Datalogi,
matematik)

BM
Peter Balslev Madsen
Kongehøjvej 69
Ørding
7990 Ø. Assels
Tlf. 97 76 61 21

(Dansk, billedkunst)

PM
Per Mikkelsen
I.C.Hindingsvej 7
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 49 01

(Dansk, billedkunst)

BN
Bente Noe
Holbergsvej 15
8800 Viborg
Tlf. 86 62 72 10

(Religion, historie)

N
Kaj Nysted
Mosevej 35
Hundborg
7700 Thisted
Tlf. 97 93 71 37

(Geografi)

OP
Christian Ole
Pallesen
Korsbakkevej 17
Bjergby
7950 Erslev
Tlf. 97 74 00 95

(Musik)

P
Margit Pedersen
Refshammervej 32
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 48 90

(Fransk, idræt)

AO
Anne Marie
Overbeck Petersen
Fasanvej 29
7900 Nykøbing Mors

(Engelsk, idræt)

CP
Claus Pindstrup
Valmuevej 6
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 49 98

(Engelsk, dansk)

ER
Ebbe B. Rasmussen
Østergade 64
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 71 05 20

(Dansk, idræt, tysk)

RV
Holger
Riis-Vestergaard
Granvej 47
Glyngøre
7870 Roslev
Tlf. 97 73 15 84

(Biologi, kemi)

LS
Lars Scheibel
Klosterbugten 11
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 09 12

(Samfundsfag,
historie)

LO
Lotte Schou
Korsbakkevej 17
Bjergby
7950 Erslev
Tlf. 97 74 00 95

(Dansk, historie)

JS
Jørgen Spodsberg
Søndervold 2
7200 Grindsted

(Tysk)

T
Karin Thomsen
Vårvej 10
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 48 66

(Matematik, fysik,
naturfag)

KS
Kurt Sonne Thomsen
Staghøjvej 17
Frøslev
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 74 44 10

(Fysik, matematik,
naturfag)

KT
Kjeld Thorsen
Næssundvej 461
7960 Karby
Tlf. 97 76 12 14

(Historie,
oldtidskundskab,
religion, filosofi)

MV
Marianne Villaume
Græsmarken 10
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 35 33

(Musik, fransk)

MW
Mette Wad
Emilievej 5
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 71 05 59

(Engelsk,
oldtidskundskab)

LØ
Lisbeth Østergaard
Emiliedalsvej 34
8270 Højbjerg
Tlf. 86 27 68 68

(Fransk, dansk)

Ø
Frans Øvre
Vårvej 10
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 48 66

(Matematik)

EP
Elisabeth Pilgaard
Fåruphusevej 14A
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 12 88

(Sekretær)

SP
Kirsten Spanggaard
Granvej 65
Glyngøre
7870 Roslev
Tlf. 97 73 13 26

(Sekretær)

CC
Charlotte
Christensen
Park Allé 19
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 42 45

(Kontorelev)

Egon Bylov Grothe
Klintevej 14
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 22 09

(Pedelmedhjælper)

Hans Jørgen Nielsen
Svalevej 49
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 33 65

(Pedel)

Kurt Pedersen
Præstbrovej 81
7950 Erslev
Tlf. 97 74 18 32

(Pedelmedhjælper)

Inga N. Jensen
Bjørnvadbro 41
Tøving
7950 Erslev
Tlf. 97 74 05 20

(Kantinen)

Mette Kjelstrup
Dronningevænget 6
Sejerslev
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 75 14 00

(Kantinen)

Tina Mikkelsen
Ulleruphusevej 6
Alsted
7900 Nykøbing Mors

(Kantinen)

Personalia

Pr. 1/8 1993 blev Henning Noesgaard Andreasen (tysk) og Jørgen Spodsbjerg (dansk) ansat som årsvikarer. Ligeledes pr. 1/8 1993 forlod følgende årsvikarer skolen: Birthe Overby Hald, Lars Hesthaven, Birgit Lauritsen, Bente Mulbjerg, Henning Bach Nielsen og Aase Ørhøj.

Fra marts 1994 har Bent Hjerrild (dansk og fransk) valgt at stoppe efter mere end 22 års ansættelse på Morsø Gymnasium.

I kantinen har Birthe Larsen og Else Marie Bro forladt os, og i stedet er ansat Inga Jensen

og Mette Kjelstrup. Som ekstra hjælp afløste Tina Bey Mikkelsen i efteråret Anne Margrethe Bundgaard, og Jette Poulsen holdt til marts.

I efteråret har Jan Henriksen været ansat som pedelmedhjælper, og han blev efter jul efterfulgt af Erik Bruno Andersen.

Derudover har syv været i pædagogikum på Morsø Gymnasium i skoleåret 93-94, nemlig: Barbara Kalmus Larsen (idræt), Flemming Steen Jensen (dansk), Carsten Pedersen (filosofi), Poul Riisgaard (kemi), Gunhild Hansen (engelsk), Tina Marie Trap (historie) og Jan Sørensen (engelsk).

Ekskursioner og studierejser

I Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 694 af 4. november 1987 står i §32 følgende at læse:

»Ekskursioner, studierejser og praktikophold kan indgå som et led i undervisningen i alle fag.

Alle og enhver skal have mulighed for at deltage i mindst én flerdages ekskursion, studierejse eller et praktikophold. Den udadrettede aktivitet kan eventuelt i stedet afvikles som enkelt dage. En flerdagesaktivitet bør vare i mindst tre dage«.

Baggrunden for ovennævnte paragraf skal søges i, at man anser det for vigtigt, at eleverne oplever, at der er en verden uden for skolens vægge. Med udgangspunkt i den tiltagende internationalisering går flere rejser uden for landets grænser.

Det er centralt, at både ekskursioner og studierejser skal være en del af undervisningen. Normalt afholdes både ekskursioner og studierejser i skoletiden, og det behandlede stof skal helt eller delvist indgå i eksamensopgivelserne. Alle elever i en klasse/et hold skal deltage i turen. Desværre er det ikke muligt at dække ret meget af elevernes udgifter til turene. Man må derfor i løbet af skoletiden beregne udgifter til sådanne arrangementer.

I dette skoleår er der afholdt og planlagt mange ekskursioner og nogle studierejser.

Følgende studierejser er afholdt:

3.a (Barcelona), 3.x (Firenze), 3.y (Prag), 3.g SA

(Færøerne), 2.b (Paris), 2.g italiensk (Cortona, Italien).

Ekskursionerne har været som følger:

Billedkunst: Kunstmuseer i Østjylland, især Århus og Silkeborg.

Biologi: Hirtshals.

Dansk: Århus (2 ture).

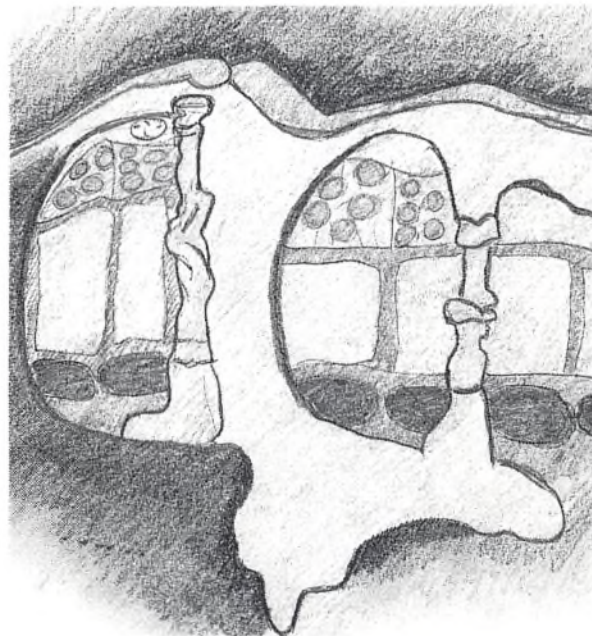
Fransk: Bodilsen, Glyngøre.

Historie: Århus og Østjylland.

Geografi: N.Mors-Thy (5 ture), Djursland.

Kemi: Grenå, Harboøre.

Samfundsfag: Roslev, Århus (2 ture). *Kaj Nysted*

Casa Batlló, Barcelona. Dorte Tøgersen, 3.a, 1993.

Færøerne

»Det er en bevæget tid, I er kommet til Færøerne i«, indledte tidligere politiker Zacharias Wang sit foredrag om den nuværende økonomiske krise på Færøerne.

Dette samt så meget andet fyldte vores hoveder, da vi i uge 35 efter 36 timers sejlads nåede de 18 smukke øer i Atlanten, Færøerne. Et land i krise. 47.000 indbyggere, 70.000 får og alt for få fisk er situationen netop nu.

Selv om fiskene forsvinder, og fiskepriserne daler, gribes der ikke til nye eller andre erhverv. At en så omfattende økonomisk krise, som Færøerne er ude i, kan forklares med et eneste ord, forekommer usandsynligt og overdrevent. Ikke desto mindre er det tættere på at være helt rigtigt end helt forkert.

Ordet er monokultur. Færøerne er, lige som mange U-lande, en monokultur. Den monokultur, der er tale om på Færøerne, er fiskeri.

Problemet er altså, at man på Færøerne alt for ensidigt har satset på ét erhverv, og at dette erhverv faktisk havde det godt for ikke så mange år siden. I tillid til fisken har man foretaget utallige investeringer i nyt og mere effektivt fiskeriudstyr.

Investeringer, der forekommer logiske nok ud fra et normalt økonomisk/rationelt synspunkt, og som også ville have været ganske fornuftige, hvis man havde investeret i et erhverv, der ikke var så afhængig af en endog meget usikker råvare.

Nå, fisken svigter, og hva' så? Alle kan da ikke leve af fiskeri! Nej, det gør de heller ikke, men de penge, der tjenes, skal komme fra fiskeriet. Ingen har råd til at beskæftige hånd-

værkere med opførelse af nye huse, hvis indtægtsgrundlaget pludselig forsvinder. Hele det færøske samfund er baseret på fiskeriet, der vil ske en kædereaktion. Fiskerne fanger ikke fisk nok, fiskeindustrien har ingen fisk at forarbejde, fiskeindustriarbejderne bliver arbejdsløse, de har færre penge at købe for, pengene skal komme fra staten, hvis skatteindtægter falder, staten bliver nødt til at opkræve højere skatter, sætte understøttelsen ned, støtte en generel lønnedgang. Man har bevæget sig ind i et negativt kredsløb af uoverskuelige dimensioner.

En faktor er altså monokulturen, en anden er staten og bankernes ensidige støtte af den. Bankerne har lånt enorme summer ud til forbedring af fiskeflåden, næsten kun med den sikkerhed, at staten ville fortsætte den igangværende subsidiering af fiskeriet!

En anden og dog ikke helt så afgørende faktor er den udbygning af infrastrukturen på Færøerne, der er foregået i de sidste år - den er blevet finansieret for lånte penge! Og hvad har Færøerne tilbage at gøre godt med? - En enorm udlandsgæld - pengene skulle jo komme et eller andet sted fra!

Resultatet er et land låst fast i en lammende krise.

Arbejdsløshedsprocenten er på få år steget til 24%. Dette medfører, at navnlig de veluddannede vælger at flytte til bl.a. Danmark. I løbet af 1991, 1992 og 1993 er der udvandret så mange færinger, at det omsat til danske forhold ville svare til, at 225.000 danskere emigrerede.

For dem, som vover at blive på Færøerne, er en af mulighederne at blive taxachauffør i hovedstaden Torshavn. 14.000 indbyggere, 80 taxier (i Nykøbing, 10.000 indb. og 8 taxier).

Ikke blot taxier bliver brugt som »reserveer-

hverv« - overalt i de små stuer og kældre er der skudt kiosker op. En kvindelig kioskejer, vi talte med, er nødt til at arbejde fra 8-16 på fiskefabrik, og derefter åbner hun sin egen kiosk fra 20.00-00.30. Ellers kan hun ikke få det til at løbe rundt, og lukkelov eksisterer ikke på Færøerne. Men for nogle færinger ser situationen endnu mere sort ud. Vores planlagte besøg på en filetfabrik måtte aflyses. Der var ingen fisk og intet arbejde længere.

En lokal skipper ejede nu en lille »Kaffi-Stova« på havnen, hvorfra han kunne berette, at stemningen blandt besøgende efterhånden var dalet til nulpunktet. Pessimisme og håbløshed hærger landet. Ingen kan finde alternativer til det traditionsbundne fiskerierhverv, og alle er påvirket af krisen. Selv sidder vi onsdag eftermiddag og drikker kaffe hos skipperen, mens den konstante tåge lægger låg på den lille bygd, hvor vi har boet i tre dage.

En sen eftermiddag drog nogle af os på fisketur. Turen langs stranden var på mange måder skræmmende. Konfrontationen med tomme bådhus og lossepladslignende tilstande på stranden matchede ikke med manges forestilling om Færøerne som et lille idyllisk fiskersamfund. Men på et tidspunkt valgte vi at vende ansigterne mod fjeld, marker og vandfald, og her var der rige muligheder for at få indfriet romantiske forventninger. Helt tomme for fisk er vandene omkring Færøerne endnu ikke, konstaterede vi og fangede, måske, den sidste torsk...

Det var underligt for os at opleve, at øer, som vi betragter som isolerede og afsidesliggende, har så høj levestandard. Det kom til udtryk i deres mange nye villaer, og bilerne, hvoraf ingen var over ti år. Den danske levestandard har tydeligt smittet af på Færøerne.

Trods de ringe fremtidsudsigter viste færingerne sig som værende gæstfrie og ikke »dansk-erhadere«, som vi havde frygtet.

Deres syn på krisens årsager blev klart formuleret af en ung HF-studerende, som vi snakkede med: »Det hele handler om to ord på hver fire bogstaver. - Det starter med F og sluttet på K, nemlig Fisk og Fusk«. Folket føler sig ført bag lyset af deres politikere og bankdirektører, og folkets vrede ser ud til at være berettiget.

Landsstyret har nu kunnet vælge mellem, om det ville skære udgifterne ned eller sætte skatterne op. Landsstyret valgte at satse på skatteforhøjelser, som omregnet til danske forhold vil svare til 25 mia. kr.

For tiden betaler Færøerne altså af på gælden, men det basale problem - det svigtende erhvervsgrundlag - er uløst.

Der er ikke før i 1999 udsigt til, at fangstmængderne kan komme op på et niveau, der blot tilnærmelsesvis kan holde fiskere og filet-fabrikker beskæftiget.

Det ser sort ud for de 18 smukke øer i Atlanten og for de rare og hjælpsomme mennesker, der lever der.

Mælkebøtte (Marianne Grymer) og Anne Tange Laursen, 3.cz.

Firenze

En kold og mørk oktobermorgen forestod en lang togrejse 21 forventningsfulde danske gymnasieelever og to lærere. Turen gik til den italienske kulturby Firenze.

Det første indtryk af Italien fik vi allerede i München, hvorfra resten af rejsen skulle foregå med de italienske statsbaner. Vi havde liggekupé og tilbragte således natten i en hård køjeseng indhyllet i et kradsende uldtæppe. Der var vandmangel i toget, så morgenvasken foregik på primitiv manér i medbragt kurvand (med citrus), og da der ikke var en spisevogn med toget, måtte vi nok en gang tage til takke med de medbragte madpakker.

Efter 27 timers rejse ankom vi til den toscanske hovedstad Firenze. Under den første byvandring blev vi konfronteret med det, vi i ugevis havde læst om: den helt enestående bygningsarkitektur, der bærer præg af de enorme rigdomme, byen var i besiddelse af i renæssancen, hvor Firenze efter datidens målestok opnåede en usædvanligt højtstående

civilisation. Det mest iøjnefaldende byggeri er den vældige Duomo, der rejser sig op blandt myriader af andre bygninger. Vi betragtede det enorme bygningsværk, som for os blev et eksempel på den katolske kirkes prestigebyggeri. Trappen var smal og balustraden lav, da vi bevægede os op i svimlende højder for at betragte Brunelleschis geniale byggeteknik i domkirkens kuppel, hvorved vi yderligere fascineredes af det enorme byggeri.

Den enestående kunst betragtede vi på de mange kunstmuseer i byen, der rummer mange berømte malerier og skulpturer fra renæssancen. Derved fik vi et indtryk af det menneskesyn og den store kunstneriske dygtighed, der var karakteristisk for denne tidsperiode. Således var turens formål tilsyneladende opfyldt. Byen viste sig imidlertid at rumme et hav af andre interessante elementer...

Søndag formiddag tog vi til messe i renæssancebasilikaen San Lorenzo, hvilket var en stor oplevelse. Vi oplevede en udtalt følelse af fællesskab, hvilket kom til udtryk ved en meget smuk handling, hvor alle giver hinanden hånden med ønsket om fred. Messen i den katolske kirke er meget individuel - det er således op til den enkelte, hvornår man beder, knæler, kommer og går. Tilsyneladende er religionen en integreret del af den almindelige italieners hverdag. På diskoteker i de sene nat-tetimer erfarede vi imidlertid, at de strenge moralske og religiøse rammer er ved at smuldre. Kirken er sæde for en række gravkapeller - heriblandt et gravkapel for den danske helgen Niels Steensen. I en rus af nationalfølelse tændte vi lys og skrev breve til ham. Efter hjemkomsten sendte han os - af endnu uopklarede årsager - et postkort som svar på vores bønner?!

Bybilledet er præget af travle og meget elegant påklædte florentinere, gående eller kørende på de meget benyttede scootere og bærer tilsyneladende præg af anarkistiske tilstande. I stedet for blot at overholde de velordnede danske færdselsregler måtte vi derfor gentagne gange risikere helbredet mellem scooternes og bybussernes hastige forbigørsel. Efter at have befundet os en tid i byen erfarede vi imidlertid, at der i den hersker en sælsom kaotisk orden, som italienerne kender, men som var fremmed for os. Vi fascineredes tilmed af florentinerne's bilkørsel og deres evne til at parkere på et yderst begrænset areal.

Vi nød de florentinske specialiteter på de mange små restauranter, der fungerer som det helt naturlige mødested for den almindelige befolkning. Her er det kutyme at tilbringe fritiden i et socialt forum, mens der slappes af efter dagens strabadser. Siddende med hver vores cappuccino kunne vi således betragte denne anderledes, men spændende kultur, mens andre var til fodbold og også der fik en stor kulturel oplevelse. Samtidig med denne fascination var manglen på de for os helt essentielle supermarkeder i dagevis til vores store irritation. Florentinerne syntes imidlertid ikke at savne denne del af det moderne industrisamfund, der i øvrigt endnu ikke er udviklet til fulde.

Efter at have tilbragt nogle dage i den travle bymidte var det befriende at køre gennem det frodige landskab for at tilbringe en dag uden for byen (man er jo ikke storbyenneske). Markerne omkring byen er beplantet med druer, og der laves en udmærket vin, som vi fik lejlighed til at smage under et besøg på et vineri. Udflugtens egentlige mål var Vinci - den geniale videnskabsmand og multikunst-

ner Leonardo da Vincis fødeby. På museet kunne hans opfindelser betragtes, og vi erfarede, at disse opfindelser selv med en matematisk 3.g-hjerne kan være yderst komplicerede at forstå. Denne indrømmelse bevirkede, kombineret med en række andre faktorer, at vi forstod, hvor enestående sammenfaldet af geniale individer, der levede i og omkring byen i dens glansperiode, i virkeligheden var, hvilket netop er en af forklaringerne på den meget veludviklede civilisation.

Man kan bruge et helt liv på at studere Firenze. Derfor kan byen naturligvis ikke efter en uge siges at være studeret tilbundsgående - mange smukke seværdigheder forblev ubesøgte. Ved hjemrejsen var alle mætte af kulturelle indtryk, men alligevel var der bred enighed om, at byen igen kunne være et oplagt rejsemål.

Mette Ladegaard Thøgersen, 3.x

*Foto: Mette L. Thøgersen, 3.x.
Ponto Vecchio, Firenze.*

Morsing- & sallingboere i Etrurien

Målet for italienskeleverne i 2. abz, obl. niveau, var Cortona, en ældgammel etruskisk by i det sydlige Toscana, som blev nået efter 30 timers bus- og togrejse. Undervejs havde der dog været mulighed for at strække benene i München i morgentimerne.

Programmet bød bl.a. på vandringer rundt i Cortona, som inden for bymuren ligger i 400 - 600 m højde, og som rummer et stort antal seværdige kirker og paladser, samt en spadseretur til Le Celle, grundlagt af Frans af Assisi, men nu cappuccinerkloster, idyllisk beliggende i en bjergkløft 4 km fra Cortona.

Storbyindtryk fik eleverne i Perugia, hvortil rejsen gik langs Trasimenersøen. Efter et kort blik på de ældste dele, vandrede vi rundt i middelalderbyen, som imponerede ved sine stolte paladser og stejle stræder. På grund af Peruginos alterbillede blev Sant' Agnese-kloster, hvor søstre lever i klausur, besøgt.

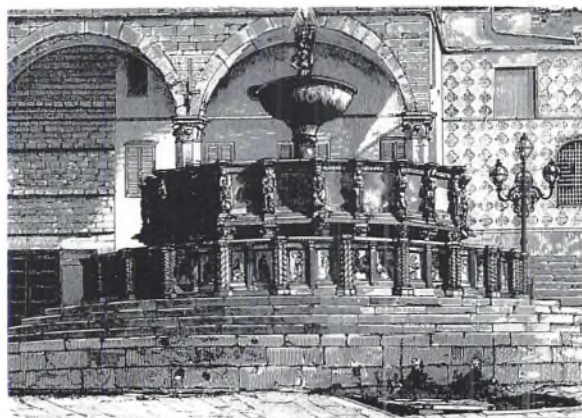
Også i Perugia fik eleverne syn for sagn for, at forretningsstrøg ikke nødvendigvis skal skæmmes af skilte, neon og plastik.

Cortonas Liceo Classico Luca Signorelli (et gymnasium med hovedvægt på græsk og latin) modtog os særdeles gæstfrit med konditorkager og kilovis af bøger. Efter 4 timer dér blev der i selskab med initiativrige elever foretaget en improviseret udfærd til provinshovedstaden Arezzo. - Også diskoteker i Cortona og Castillon Fiorentino førte til velment opmærksomhed hos venligtsindede italienere - og mishag hos italienerinder, som ikke værdsatte fremmedes indtrængen på deres enmærker.

Da vi havde lånt et 400 år gammelt hus, hvor i 80'erne dele af Piradellos klassiker *Salig Mattias Pascal* blev optaget med Marcello Mastroianni i titelrollen, og desuden ikke havde store udgifter til lokaltransport, blev denne studierejse såre billig.

- Tak for velkomstchampagne og gæstfrihed til Annamaria Laserra og Riccardo Canarssa fra Rom!

Martin Horsted

Den store fontæne på Piazza della Cattedrale i Perugia.

Prag i oktober

Det kan være svært at beskrive den tjekkiske by Prag, - måske *kan* det slet ikke lade sig gøre at beskrive en by? Den vil jo altid være resultatet af en lang historie, der i hver eneste krog, hver eneste sidegade og hver eneste mursten har sat sig sine spor. Alle disse afmærkninger danner tilsammen atmosfæren og ånden i en by, hvad enten den ligger i Tjekkiet, Italien eller England.

Derfor kan man heller aldrig hævde, at man har studeret en by tilstrækkeligt. Der vil altid være en mursten, man ikke har bemærket, eller en sidegade man ikke har besøgt. En by har altså alle sine hemmeligheder gemt rundt om i brosten og mørtel, og uanset hvor mange bøger der skrives, og hvor mange film der laves, vil *hele* historien aldrig blive afsløret. I denne manglende afsløring ligger måske netop hele byens atmosfære.

Efter fem dage i Prag vil jeg derfor heller ikke være i stand til at give en uddybende beskrivelse af byen. Derimod kan jeg give en subjektiv bedømmelse af, hvorledes Prag, eller den del af Prag jeg så, tog sig ud fem tilfældige dage i oktober, mens tusindvis af gymnasieelever og andre turister mere eller mindre invaderede byen med penge på lommen og fotografiapparat om halsen. Min bedømmelse vil være set med turistens briller, med vesteuropærens briller og med gymnasieelevens briller, og den vil være forskellig fra den en tjekkisk arbejder eller en gymnasieelev fra Bratislava ville give.

Den verden, hvori vi levede i de fem dage, vi besøgte byen, var naturligvis meget forskel-

lig fra den, den almindelige tjekke lever i til daglig. Stederne, hvor vi oftest færdedes, var Karlsbroen, Vaclavpladsen og Staromestske nám., alle pladser der oser langt væk af porttrættegnere, hestevogne, smykkesælgere, gademusikanter og postkortsælgere, (hvis sådanne mennesker overhovedet *kan* ose?). Der var stemning, fest og humør på arenaen, men de skuespillere, der burde slentre over Karlsbroen, manglede. De befandt sig velsagtens ude i kulisserne, ude i højhusene i de triste forstæder i færd med at lave mad og passe børn. Burde man have dårlig samvittighed, når man sad på endnu et værtshus med endnu en kold øl, der, selv om den var billig, alligevel udgjorde en betragtelig sum af en tjekkisk arbejders løn?

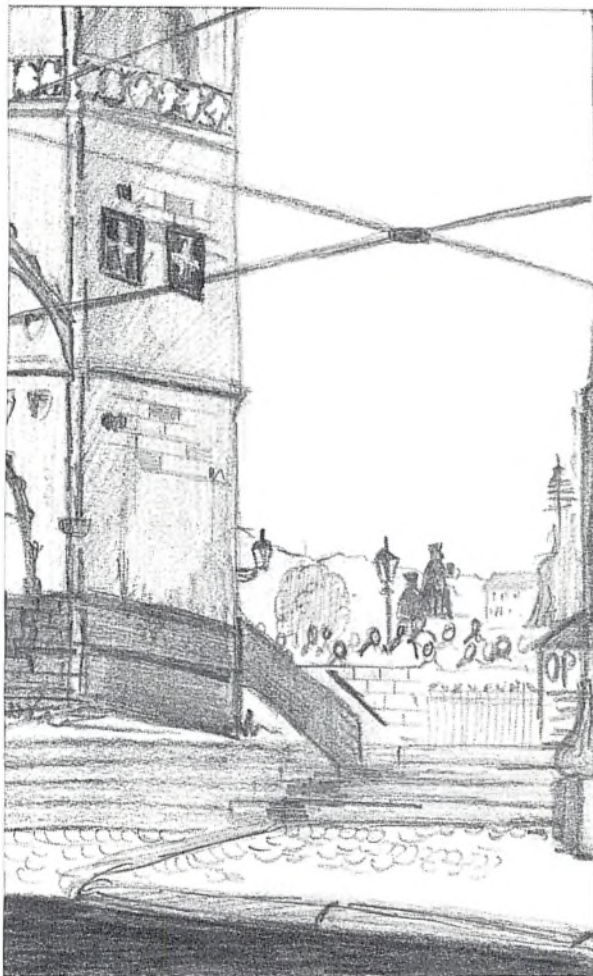
Det er i hvert fald stof til eftertanke, at mens en arbejdsløs tjekke månedlig modtager 600 kr. i understøttelse, brugte mange af os godt det dobbelte på de fem dage. Gymnasieelevernes måbende ansigter, når de hørte om vores månedlige statsstøtte på 1900 kr., var forståelig.

På samme måde som det er svært at beskrive en by, er det svært at beskrive en borger i denne by. Også han er resultatet af historien, og samtidig findes der naturligvis ikke en standardtype af en borger.

De mindste tjekker så man ikke ret meget til, men når der engang imellem kom en flok børnehavebørn spadserende forbi, mødte man kun glade snakkende børn, der ikke så ud til at være påvirket af Tjekkiet's problemer; hvorfor skulle de egentlig også være det?

Gymnasieeleverne mødte vi den dag, vi besøgte et gymnasium i Prag. På mange måder mindede de utrolig meget om »os andre«. Der stod ikke »øst« i panden af dem. Man opdager

hurtigt (med hjælp fra Kundera), at verden ikke er så dualistisk, som man ofte gør den til. De har de samme ønsker og håb for fremtiden, som vi selv har, og opfattelsen af udviklingen i Rusland var vi stort set enige om. Mest overraskende for dem (udover vores høje SU) var den indsigt, vi havde i den udvikling, der er sket i Østeuropa gennem de sidste fire år. Den

Brotårn - Nové-mesto. Sine Olesen, 3.y, 11/10-93.

frie presse er trods alt forholdvis ny for dem.

I metroen og sporvognene mødte man den trætte tjeke på vej hjem fra arbejde. Kontrasten her var særlig stor. 20 gymnasieelever i pænt tøj og med håret sat på vej mod endnu en restaurant og endnu et diskotek og 20 tjecker på vej hjem fra endnu en dag på arbejde og endnu en indkøbstur var samlet i samme kupé. Smilene var få fra denne gruppe af pragboere og forståeligt nok.

En anden stor kontrast er den, der findes mellem det indre Prag og det ydre Prag. I centrum finder man flotte nyrestaurerede huse, hvor facaderne kræver mere end blot et enkelt kig. Stilarterne er meget forskellige, men alle meget overdådige og prangende. Særligt omkring de store pladser kan man se, at der er gjort meget for at holde husene ved lige.

Kontrasten inden for den enkelte bygning i centrum af Prag er også meget iøjenfaldende. Mange gamle huse huser moderne butikker, restauranter og pizzaekspreser. Neonskiltene hænger forneden, lader man blikket glide længere op, støder man på de ældre stilarter, der ikke har meget tilfælles med reklameskiltene.

I forstæderne møder man så kontrasten til midtbyen. Her er det nok at betragte en enkelt bygning. Der er så lille en variation mellem højhusene, at det blot kræver 5 minutters betragtning, inden man har studeret dem alle. Funktionalismens triste udseende giver sig virkelig til kende her. Det er underligt at tænke på, at der er *meget* få pragboere, der har udsigt til Karlsbroen og Krudttårnet. Rigtig mange lever i stedet for deres liv i disse beton-omgivelser, hvor der er langt til grønne arealer.

»Insektliv«

Måske møder man det samme syn i alle store europæiske byer. Jeg tror chokket mellem de to verdener er så stort, dels fordi det er første gang, jeg oplever en så voldsom kontrast i en by, dels fordi der blot er 10 min. kørsel med sporvogn fra den flotte indre by til den triste satellitby.

At Prag er en såkaldt østeuropæisk by kan for mig være svært at forstå. På mange måder minder den om Paris eller København. Man møder de samme internationale kæder, både inden for forretningsverdenen og inden for restaurationsbranchen. Alligevel er der en stemning, der gør, at man ikke er i tvivl om, at man hverken befinder sig i Paris eller København, men i Prag. Sprogvanskelighederne, som man ellers sjældent støder på, når man rejser udenlands, er medvirkende årsag til denne vished, men der er også mange andre aspekter, der er sværere at forklare.

Måske er det mentaliteten blandt de folk, man møder på gaden, måske er det bygningerne og den historie, de fortæller, eller måske er det visheden om, at der i denne by er forgået ting, vi ikke har oplevet i Vesten.

Under alle omstændigheder har man efter en tur til Prag oplevet en ny del af Europa. Man har lært nye mennesker at kende og set andre måder at leve på, men man har samtidig erfaret, at selv om det umiddelbart kan se ud til at tjekker og danskere ikke har meget til fælles, er der alligevel mange punkter, hvorpå vi ikke er væsentligt forskellige fra hinanden. I rollerne som henholdsvis turist og borger er vi naturligvis *meget* forskellige, men kan man efter turen forsøge at sætte sig ud over dette modsætningsforhold, tror jeg, man vil kunne erfare, at ligheden er større end det umiddelbart kan forekomme.

Sine Olesen, 3.y

Det er mandag morgen. Gymnasieeleverne er alle samlet i teatersalen til kommunikation. Efter et par almindelige beskeder og en fælles-sang dukker der pludselig to personer frem på scenen. Med sig har de hver en række ord som f.eks. begær, magt og liv. De snakker lidt frem og tilbage om, hvilken rækkefølge ordene skal have, og hvordan de skal sættes sammen. Med ét brydes den rugende tavshed, da de to personer råber: »Insektliv«. Denne mandag blev startskuddet til en proces, som om et par dage munder ud i en opførsel af musicalen »Insektliv«. Det er senere blevet klart, hvad de to personer lavede på scenen denne mandag morgen; de prøvede at klarlægge forskellige temaer i skuespillet, hvor menneskelige karaktertræk som magtsyge, begær og egoisme kommer til udtryk igennem insekternes liv. Omkring 80 frivillige elever meldte sig til arbejdet med »Insektliv«, og ved hjælp af en række frivillige lærere og forældre er manuskriptet blevet fyldt med farver, dans og musik. Da stykket blev skrevet i 1922 af de tjekiske brødre Capek, var det et teaterstykke; men Mads Olesen, 3.y, har komponeret en række melodier, som Merete Krarup har sat tekster til; og »Insektliv« er således blevet til en musical.

Det er svært at forestille sig slutresultatet, når der foran én blot ligger et manuskript, fyldt med ord, udråbstegn og punktummer. Premierer ligger langt ude i fremtiden den dag, rollerne fordeles. Der er tid nok – eller er der? Selv om der er blevet arbejdet godt på alle områder mange eftermiddage siden jul, har

der været meget at nå den sidste måned. For at alt skal være på plads, når dørene bliver åbnet til premieren den 24. marts, har det været nødvendigt at mødes nogle weekender for at arbejde mere koncentreret og i større grupper, end det er muligt i hverdagen. Tidligt lørdag er vi samlet og har arbejdet til sidst på eftermiddagen – kun afbrudt af fælles spisepause (samt de kage-, snakke- og hyggepauser man tog sig en gang imellem). Det har været nogle dejlige weekender, hvor skolen har dannet rammen om en ny og spændende måde at være sammen på. Det færdige produkt af arbejdet er tre forestillinger d. 24.-25. marts; og som jeg sidder her ved jeg intet om, hvordan det kommer til at gå. Måske glemmer en af skuespillerne en replik, eller måske falder springvandet fra hinanden, når sommerfuglene drikker deraf – men det har mindre betydning. Den proces, der er gået forud for opførelsen af »Insektiv«, er langt vigtigere. Det er de oplevelser, vi har haft ved at øve replikkerne eller ved at bygge springvandet, der er

betydningsfyldte - for det er herigennem, vi har lært nye mennesker at kende.

I »Insektiv« møder vi to skarnbasser, der kommer trillende med deres møgkugle, som de har samlet på hele deres liv. De værner så meget om møgkuglen, at de mistænker hinanden for at ville tage den; og af frygt for, at nogle skal stjæle den, leder de efter et sted at grave den ned i stedet for at nyde gavn af den. Igennem vores fælles arbejde med »Insektiv« har vi også samlet en lille »møgkugle«, som vi triller rundt med. Vores kugle er blevet sammensat af meget forskelligt. - Den er trillet gennem lim, der har fået smil, grin og morsomme episoder til at hænge ved. - Den er blevet viklet ind i sytråd, der har knyttet tålmodighed og effektivitet til den. Nu er det så op til os selv, hvad vi vil gøre med vores egen kugle. Vi kan gemme den væk, så ingen tager den fra os, eller vi kan tage chancen og trille den videre og derved gøre den større.

Marie Olesen 1.z

Fortsættelse af »Insektliv«

En medhjælper beretter

Livet er fyldt med udfordringer. Det gælder blot om at finde dem. Udfordringer fandt vi i rigt mål på musicalens kostumehold.

Jeg havde i sin tid tilbudt min assistance ud fra den forudsætning, at jeg kan betjene en symaskine. Ydermere ville jeg gerne være behjælpelig og give en hånd med, da jeg ved, at det kræver en stor arbejdsindsats at stable et sådant projekt på benene.

Titlen på stykket var »Insektliv«. Det vidste jeg godt. Men jeg havde faktisk ikke tænkt på, hvad det medførte i form af dragter, rekvisitter og kostumer.

Men det skulle jeg snart blive klar over. Vi mødtes første gang en lørdag formiddag, hvor sneen gjorde sit indtog over Jylland i så store mængder, at flere skoler i den kommende uge måtte indstille en del af undervisningen.

Vi blev godt betjent med kaffe, the og rundstykker, og da vi sad godt og behageligt bænket, deklamerede vores to »holdkaptajner« Bente og Tove stille og roligt og fuldstændig ugenerte: »Vi skal have syet en dragt til en puppe, hvor der skal være en pige med en døgnfluedragt inden i, 3 stk. græshoppedragter – den ene skal være gravid, den anden en mand og den tredje skal passe til en dukke. Så skal vi lave x antal skarnbasser – skjoldene skal nok laves i papmaché, en rovhveps og to snegle med hus. Desuden et større antal sommerfugle, døgnfluer og myrer. Vi har blot ét problem: stoffet, vi skal sy af, er ikke kommet! Men det er bestilt!«

Jo, tak! Det kan man da kalde en udfordring. Og det blev faktisk vældig sjovt. Målebånd, sakse, gamle stofrester og fantasien blev flittigt brugt. Og det nye stof kom den følgende lørdag. Alle havde gode idéer til, hvordan dragterne kunne laves. Instruktørerne havde også deres mening om farver, stil og lignende, men det var straks meget sværere at tage hensyn til dem. Lidt indflydelse fik de dog.

Ét af de store øjeblikke var, da puppedragten skulle prøves. Det vanskelige ved denne dragt var, at skuespilleren skulle hænge oppe under loftet under det meste af stykket, og til slut springe ud som en døgnflue. Det vil sige, at dragten skulle være behagelig og rummelig og hurtig at komme ud af. Prøvekaninen blev klædt i dragten, og den lignede vældig godt – syntes vi. Mens vi beundrede den, var der én, som spurgte, hvordan søren hun skulle komme ud af den i en fart – og vupti: med en enkel hurtig håndbevægelse (takket være velcrobånd), så sprang døgnfluen ud. Perfekt!

Herefter kom snegleskuespilleren kørende ind på skate-board. Her var også visse vanske-

ligheder: skate-boardet måtte naturligvis ikke kunne ses, hovedet skulle være synligt (sneglen skulle jo kunne tale), armene måtte ikke være synlige, og sneglehuset skulle sidde godt fast.

Mange havde idéer og gav gode råd, så vi finder nok en løsning inden premieren.

I skrivende stund er vi ikke helt færdige. Men jeg er overbevist om, at vi bliver det.

Bente og Tove ser meget rolige ud. De går rundt og har overblik. De svarer på spørgsmål, de syr, de finder ting og sager, og de bringer sammenhæng mellem alle stumperne og selve musicalen. Flot!

De lærere, som ikke har fornøjelsen af at deltage i dette alsidige og fantasifulde projekt, ville nok kikke en ekstra gang på deres faste plads på det ellers så ryddelige lærerværelse. Det lignede nemlig mindst af alt et lærerværelse, men meget mere et slags arbejdende teaterværksted med sommerfugledragter og skumgummi over hele gulvet, symaskiner, kaffekopper, termokander, målebånd, kurve, en hel kasse sminke, parykker, følehorn, skjolde, kunstige øjenvipper, sytråd og for få sakse på bordene.

Jeg syntes, det var skægt at være med, så jeg stiller gerne op en anden gang.

Held og lykke med forestillingen. Jeg glæder mig til at se den.

*Tinne Mariegaard
forælder til en 1.g'er*

Årsfest

Et par afklarede herrer, tydeligt på besøg fra den antikke fortid, hvad har de med Morsø Gymnasium 1993 at gøre?

Joh, der er en forbindelse: de to herrer med fakkelbærende og palmesvingende slaver er Jesper og Peter fra 3. cz, og hele 3. cz så den første del af aftenen den 19. november ud, som om de lige var nedsteget fra Olympien.

Denne aften var der nemlig årsfest på gymnasiet. Årsfesten, som i år holdtes for anden gang, indledtes med en stor fællesspisning i hallen. Elever, lærere, forældre, søskende og andet godtfolk flokkedes om de yderst originalt udsmykkede borde: Hver klasse førte sin ide om pynt og mad og drikke ud i livet, til megen moro og – ofte – befippelse for de deltagende gæster. F. eks. måtte 3.b's forældre indtage kinesisk pindemad siddende på gulvet, 2.a gav den i den helt dyre galla-stil; mens 3.cz's gæster altså måtte forsøge at stige med deres slægtninge op i de olympiske højder.

Der var udskrevet en konkurrence om det »bedst gennemførte koncept«, og hvis man kigger godt efter, vil man i Peters og Jespers klassiske hænder kunne skimte en dukke i Morsø-egnsdragt - førstepræmien!!

Under middagen var der forskellige underholdende indslag, efter middagen et temmelig kaotisk forsøg på square-dance, og efter oprydning i hallen blev festen forlagt til selve skolen, hvor der var mulighed for at købe alskens forfriskninger, danse til soul-funk-rock og jazz, eller slappe af ved stille hygge-musik.

Der var almindelig enighed efter festen om,

at den var værd at gentage, så nu har man besluttet at holde fest på Morsø Gymnasium en fredag i november hvert år!! Årsfesten 1994 bliver holdt fredag den 11. november.

Merete Krarup

Fællestimer

Traditionen tro er der i løbet af skoleåret blevet afholdt en række fællestimer, der på hver sin måde (forhåbentligt) har været med til at udvide elevernes og lærernes horisont. Fællestimerne er medvirkende årsag til, at skolens elever og lærere kan mødes over nogle fælles oplevelser, hvilket må anses som en stor fordel. Desuden har vi nu indgået aftale med Handelsskolen om et øget samarbejde omkring fællestimerne, således at vi i fremtiden vil invitere hinanden til de fællestimer, hvor der er overskydende pladser i teatersalen.

I starten af skoleåret havde vi besøg af trafikinformator Allan Jensen fra Rådet for Større Færdselssikkerhed. Han fortalte, med baggrund i en færdselsulykke forårsaget af spirituskørsel, om livet som kørestolsbruger. Hans levende fortælling gjorde foredraget både sjovt og spændende.

Sprogforsker og cand. psyk. Gitte Haslebo fortalte under overskriften »kropssprog« om den store forskel på drenges og pigers kropssprog; et foredrag hvor mange sandheder kom frem.

I november måned valgte fællesudvalget at bruge nogle af fællestimepengene på en biograf forestilling for alle skolens elever i forbindelse med emnedagen d. 5/11. »Jurassic Park«, som blev vist, var det helt store gys.

Få dage senere var det et lidt mere alvorligt emne, eleverne samledes om. I forbindelse med amts- og kommunevalget blev der holdt

debat i teatersalen med deltagelse af Anni Svanholt, Bent Hansen, Harry Hjaltelin og Steen Jensen.

December måned blev krydret med besøg af Mimeteateret, der opførte Trouble Shooter. En enkelt skuespiller samt en musiker sørgede for 1 1/2 times morsom underholdning.

I februar måned gæstede Ngogo Highlife Orchestra skolen. Med Afro Moses i spidsen for et 11-mands stort orkester blev der leveret afrikansk musik for alle pengene. Alle tilskuerne fik samtidig lov til at danse og klappe med til den dejlige musik. Det gav sved på panden, men oplevelsen var stor.

3.g'erne, der forlader skolen til sommer, fik en times orientering om bistandssystemet af en medarbejder fra Morsø Kommune. Formålet med orienteringen var at give eleverne en bedre forståelse for, hvornår og hvordan man kan opnå støtte.

I april måned får skolen besøg af undervisningsinspektør Dorthe Heurlin fra Undervisningsministeriets gymnasieafdeling. I den forbindelse vil bl.a. den nye flerårsaftale (om optagelseskriterierne på de videregående uddannelser) blive berørt.

Endelig vil skoleåret 1993/94 sandsynligvis blive afsluttet med et forhåbentligt spændende foredrag. Taleren er på nuværende tidspunkt endnu ikke bestemt.

Sine Olesen, 3.y

Frisport

Ved siden af de skemalagte idrætstimer tilbyder skolen også idrætsaktiviteter efter skoletid - frisport.

I år har fodbold, basketball, volleyball og gymnastik været på frisportsprogrammet.

Der er tale om idrætstilbud for alle. Man deltager på tværs af klasser, køn og kunnen. Samvær er her et centralt begreb.

Men samtidig er frisporten også udgangspunkt for de skolehold, der stilles i de respektive idrætsgrene. Morsø Gymnasium deltager i turneringer, hvor de indledende kampe er mod nabogymnasierne. For basketballs og volleyballs vedkommende er der tale om landsdækkende turneringer.

En vigtig del af frisporten er den traditionsrige klasseseturnering i volleyball. Hver klasse stiller med 1-2 hold, og ikke mindst er lærerne også repræsenteret. *Asger N. Kristiansen*

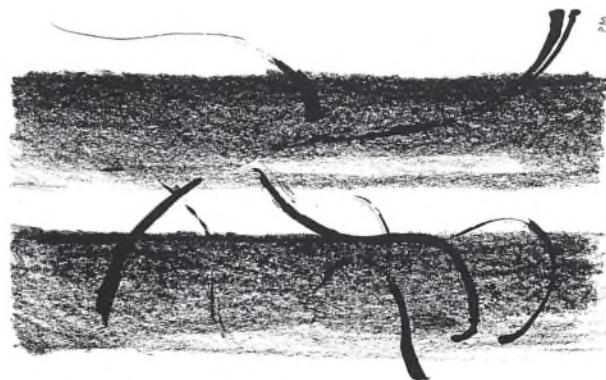
Frivillig billedkunst

De elever, der ikke har faget billedkunst - og de, der ønsker mere end de skemalagte timer - kan en gang om ugen deltage i frivillig billedkunst. En lærer står til rådighed som igangsætter og vejleder, men ellers er det helt op til eleverne, hvad der skal arbejdes med: tegning, akvarel- eller acrylmaleri, skulptur i ler, sten, gips, fotografi, computergrafik, film - eller måske handler det bare om gode ideer til layout og illustration af en rapport, dagen før den skal afleveres.

I efteråret samlede interessen sig om maleriet. Vi varmede op med elementære tegneøvelser, så alle efterhånden kunne lave en vellignende figur. Derefter afprøvede vi farvernes virkning for fuld musik - og sat sammen med figurerne kom der nogle stærke kvindebilleder ud af det.

I foråret har billedkunstlokalet mindet om en myretue, fordi den frivillige billedkunst har været hjemsted for produktionen af scenografi til »Insektiv«. Og der er virkelig blevet produceret: Alt fra spyd, springvand, skarnbasse-skjolde og en stor møgkugle til en vældig himmelseng i grønne velourstoffer. Her er vi mange, der har lært, at billedkunstlokalet ikke bare er et værksted, men også et mødested for elever og lærere, der kan lide at se nogle flotte produkter vokse frem af den fælles indsats.

Peter Balslev Madsen

Pernille Mølhede, 2001.

Prytaneion

Prytaneion er Morsø Gymnasiums festforening, og bestyrelsen varetager de praktiske og administrative sider af foreningens arbejde. Navnet – Prytaneion – stammer fra antikens Athen.

I dette skoleår var det med en vis grad af frygt og bæven, at man imødeså den forestående sæson med Prytfester. Dette skyldtes den ikke særligt opmuntrende meddelelse fra skolens side om, at man ikke ville strække den opnåede kredit længere end kort. Kredit? Hvorfor nu det? Kunne det passe, at den hæderkronede institution, hvis bestyrelse man var blevet medlem af, led af et likviditetsproblem? Det kunne det. Dette skyldtes en skuffende lav deltagelse til en række af det foregående års fester. Prytaneion var blevet svigtet. Eller havde Prytaneion udspillet sin mission som forum for et festligt liv på Morsø Gymnasium?

Det var altså med tunge økonomiske trusler hængende over hovedet, at bestyrelsen kunne begynde sit arbejde. Det lykkedes i løbet af kort tid at få vendt underskuddet til et overskud. Optimismen steg. Og glæden var nærmest overstrømmende, da man på skolens kontor opdagede en fejl i regnskabet. Der var nemlig afsat et beløb fra overskuddet på sidste års studentfest til reducere af Pryts underskud! Således så situationen med ét meget lysere ud.

Optimismen var altså i top efter et meget

velbesøgt og vellykket første Pryt, hvor lokale bands leverede den musikalske underholdning.

Dette første Pryt inklusive har der i årets løb været afholdt syv fester med Prytaneion som arrangør eller medarrangør. Som det fremgår, er Pryt indgået i samarbejde med andre »festarrangører«. I efteråret afholdtes »Årsfesten«, der er ved at etablere sig som fast element i skolens liv. Ganske naturligt blev Pryt draget ind i arbejdet med at arrangere denne storlåede fest.

Af andre usædvanlige initiativer er der sket det banebrydende i skoleåret 1993-94, at elevrådet på Handelsskolen og Prytbestyrelsen i samarbejde kunne finde ud af at holde en fest. Der blev altså for første gang i mange år afholdt en kombineret Pryt/Handelsskolefest! En for nogen næsten uoverstigelig barriere blev brudt ned, og det ville være unaturligt ikke at anbefale muligheden for at afholde en årlig fest sammen med Handelsskolen for fremtidige Prytbestyrelser.

Det tredje usædvanlige initiativ har været samarbejdet med festforeningerne på de øvrige gymnasier i Viborg Amt om et storslået arrangement (fest/koncert) i Skive Hallerne i april. Dette arrangement er i skrivende stund endnu ikke løbet af stabelen, men det er med positive forventninger, vi ser hen til at møde Dizzy Mizz Lizzy, Kashmir og mellem 1500 og 2400 gymnasieelever fra andre egne.

Ud over disse tre mere eller mindre usædvanlige arrangementer har der altså været afholdt fire »normale« Pryts. Ikke overraskende har der været en utrolig grad af variation i besøgstallet. Således har der indtil nu været mellem ca. 200 og ca. 600 til årets fester.

Den musikalske kvalitet har i lighed med tidligere år haft meget høj prioritet i Prytbestyrelsen. Vi har tilstræbt at udvælge bands af varieret, men dog af bredt og »party-præget« tilsnit samtidig med, at vi har forsøgt at tilgode den kunstneriske kvalitet. Dette taget i betragtning og sammenholdt med det faktum, at midlerne er forholdsvis begrænsede, synes vi selv, at vi har bidraget til Morsøs musikliv i en grad, der dårligt kan sammenlignes med noget andet lignende på øen.

Til genopfriskning af hukommelsen kan navnene på de optrædende bands (minus første Pryt) her remses op: Soulonly (Årsfesten). Imitators (Julepryt), The Session (Pryt/Handelsskolefest), Rose Expose (Karnevalspryt). Til supplerung af live-musikken har vi i størst mulig grad tilstræbt også at have diskoteksmusik.

Ud over at varetage afholdelsen af fester har Prytbestyrelsen i år også taget den tradition op, der blev søgt indført for et par år siden: Afholdelsen af en række »Fredagscaféer«. Skønt ikke alle gymnasiets elever har besøgt »caféen«, betragter vi selv initiativet som en vis succes, idet et stampublikum er blevet dannet. Til fredagscafé har det været muligt at afslutte ugen på en god måde i selskab med ligesindede elever under indtagelse af kage og diverse drikkevarer – og dette med liflig musik i øre-gangene.

I den forbindelse vil jeg her slå på tromme for det naturlige i at deltage i Prytfesterne eller

i Prytbestyrelsesarbejdet. Det er efter min mening af vital betydning for en institution som Morsø Gymnasium at have et liv, der går ud over de rent faglige aktiviteter. Det kan kun være en gevinst for den enkeltes oplevelse af skolen og sig selv at støtte de initiativer, der bliver taget. Og hvis man ikke er fuldt ud tilfreds med dem, er det en fornem opgave at kritisere og komme med nye forslag.

Til slut kan man dog ikke andet end bemærke, at det har været et godt Pryt-år og størstedelen af tiden en fornøjelse at sidde i en god bestyrelse.

*Svend Skaftø Overgaard, 3.cz
formand, Prytaneion*

3.a

Bageste række fra venstre:
Dorthe Nordendahl Nielsen
Pia Dybdal
Susanne Boel
Rikke Aggerholm
Lene Overgaard Sørensen
Thomas Bøgedahl Sørensen
Carsten Toft
René Nielsen

Miderste række fra venstre:
Lone Have Jepsen
Monica Feldborg Toft
Vibeke Bech
Ann-Louise Hviid
Dorthe Bruun Pedersen
Anne Lillelund Aachmann
Diana Kjør Thing
Dorthe Aakmann Tøgersen
Tinne Have Søndergaard

Forreste række fra venstre
Lotte Krog Petersen
Gitte Dinesen
Britt Bjerregaard Sørensen
Hanne Berg Andersen
Anette Møller Knudsen
Lene Petersen
Lene Skaarup

3.b

Bageste række fra venstre:
Espen Mario Petersen
Jens Jacobsen
Rikke Hansen Jensen
Bente Jespersen
Kamma Kronborg Isager
Kirsten Pedersen
Anders Jacobsen

Miderste række fra venstre:
Lise Knygberg
Mette Sandahl
Kirsten Johansen
Maiken Gosti-Jensen
Louise Raahede
Tommy Engedal Simonsen

Forreste række fra venstre:
Tine Hartvig Hansen
Rikke Frøjk Laundsen
Solvejg Brusgård
Tanja Graugaard Gudiksen
Charlotte Rasmussen
Anita Lank Jensen
Østrigsk gæst

3.x

Bageste række fra venstre:

Hennik Korsgaard
Claus Johansen
Kristian Krogh
Jeppe Reithan Andersen
Lars Christian Sørensen
Rasmus Juhl Tølbøll

Miderste række fra venstre:

Thomas Søndergaard Pedersen
Rune Laustsen
Keld Rothaus Jensen
Anette Dalstrup
Mette Ladegaard Thøgersen
Lone Andersen
Christian Bukh

Forreste række fra venstre:

Kirsten Mark
Gitte Laustsen
Joan Mikkelsen
Inanna Weiss
Lotte Drejer
Etne Juhl
Marianne Overgaard Nielsen

3.y

Bageste række fra venstre:

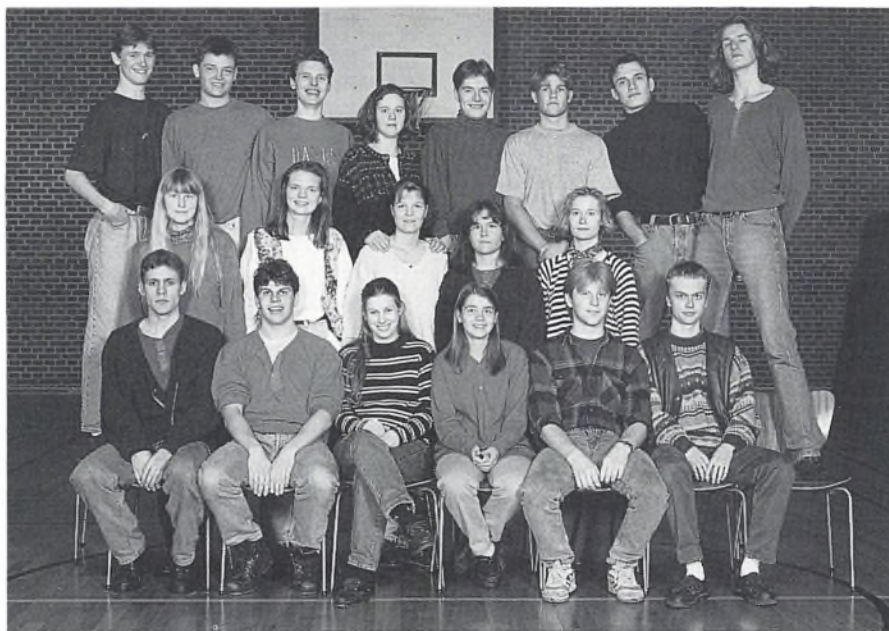
Wandy Blaabjerg Riis
Jan Jeppesen
Rasmus Mørch Østergaard
Sine Olesen
Thomas Hejl Pilgaard
Jakob Toft Overgaard
Lars Møller
Mads Kjølbj Olesen

Miderste række fra venstre:

Thonild Vrang Bennett
Heidi Sørensen Dam
Helle Haunstrup Nielsen
Marie Bæk Nielsen
Jane Gade

Forreste række fra venstre:

Martin Østergaard Christensen
Jacob Bro
Louise Lindtoft
Christina Østrup
Mads Christensen
Steffan Olesen
Fraværende:
Michael Monberg Jørgensen
Søren Laursen

3.cz

Bageste række fra venstre:
Peter Holm
»Poul Linnét Olesen«
Line Sofie Birkelund Rodsten
Hans Ole Nielsen
Thomas Hvid
Thomas Harbo Larsen
Svend Overgaard

Miderste række fra venstre:
Louise Bisgaard
Karina Nørgaard Villadsen
Anne Tange Laursen
Charlotte Thorsen Kortbæk
Charlotte Majgaard
Marianne Grymer
Mette Holmstrøm Mikkelsen
Jesper Holst
Line Jessen

Forreste række fra venstre:
Jesper Haahr Petersen
Søren Skinderholm Munk
Ditte Nielsen
Mette Nielsen
Anne Sofie Aarestrup
Anne Mette Carlsen
Connie Toft

